

Diss. 4
35676

4th Diss. 356g
(16)

Strykers

48. 3569. (16.) *M.*
Q. D. B. V.
DISSERTATIO IVRIDICA,
De

AVRO CORO-
NARIO,

Don
Der Grohnen-Steuer/

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. FRIDERICO
GVILIELMO,

CORONÆ BORVSSICÆ ET ELECTORATVS
BRANDENBVRGICI HEREDE &c. &c.

IN ILLVSTRI ACADEMIA FRIDERICIANA
PRAESIDE

DN. IO. SAMVELE STRYKIO,
I. V. D. & Profess. Publ. Ordinar.

PRÆCEPTORE SVO ÆTERNVM SVSPICIENDO,
D. XXIX. Ianuar. MDCCI.

publicæ eruditorum disquisitioni submittit

FRIDERICVS de Strauß/

Eques Neo-Marchicus.

HALÆ MAGDEB. Literis Chr. Henckelii, Acad. Typ.

311

DISSECTATIO IURIDICA

AVARO CORO

NARIO

RECTOR MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPIS AC DOMINI

FRIDERICI

GALLII

BOUVASSIA ET ELECTORATVS

FRANCOBVRGICI HEREDIS &c. &c.

MINISTERII ACADEMIAE IURIDICAE

FRIDERICI

FRIDERICI

FRIDERICI

FRIDERICI

FRIDERICI

FRIDERICI

FRIDERICI

FRIDERICI

*SERENISSIMO POTENTISSIMO-
QUE PRINCIPI AC DOMINO,*

**DOMINO
FRIDERICO,
REGI BORVSSORVM.**

ETC.

**MARCHIONI BRAN-
DENBURGICO, S. R. IMPERII AR-
CHICAMERARIO ET ELECTORI, DVCI MAGDEBUR-
GI, CLIVIAE, IVLIACI, MONTIVM, STETINI, PO-
MERANIAE ET IN SILESIA CROSNAE, BVRGGRA-
VIO NORIMBERGENSI, PRINCIPI HALBERSTADII,
MINDAE, CAMINI, COMITI HOHENZOLLERAE
MARCAE ET RAVENSBERGAE, DYNASTAE RA-
VENSTEINI ET DITIONVM LAVENBURG ET
BUTOVV ETC. ETC. ETC.**

PIO, FELICI, AVGVSTO.

Dum ubique conspirant ci-
vium Tuorum voces, ut priscum illud
FELICITER tibi Prussorum Regi, a
Deo dato, & Coronato, Deique no-
mine à venerandis sacri ordinis Anti-
stitibus uncto, acclament: Alma quoque nostra Fri-
dericianae Regiae Tuae Majestati ad Nominis Augu-
sti immortalitatem instaurata, lætitiæ publicæ signa
solennibus Panegyricis demonstrarit, nec mihi in
eadem Academia Legum prudentiam excolenti,
silendum censui. Munus vero studiis meis conveni-
ens, & Regiæ Majestati Tuae non plane ingratum
cum investigarem, commode se stitit *Auri coronarii*
oblato, præsentibus chartis in apricum producti.
Neminem enim ex illis esse reor, qui fidei nexu Ma-
jestati Tuae obstringuntur, qui occasione hac plane
divinitus oblata de Coronis haud quicquam medi-
tetur, ac Augusti Tui Regni auspicia Deo commen-
det, imo ex omnibus non fallacibus, Tibi soli, REX
POTENTISSIME, Coronam Borusficam a Deo
reservatam esse, auguretur; Equidem non desunt
exempla Majorum Tuorum, quibus Regna a Re-
bus-

bus publicis aliis oblata, quæ semper modeste declinarunt: Ut vero hereditarii Ducatus ac Principatus absoluto Regni jure administrarentur, nexus ille fiduciarius, quo eosdem tenebant, utut potentia sua ac ambitu Regna varia superarent, resistebat. Ipse Ducatus Borussia non alia Lege aut Libertate Domui Brandenburgicæ parebat, quam ut sceptrum Regni Polonici fide sub jurisjurandi religione data, veneraretur: Sed cum tandem adveniret tempus, quo Deus secundum Sacræ Scripturæ elogium *Reges instituere & destituere decreverat*, etiam Regi monti, capiti Borussia, Regia Dignitas restituenda fuit per Principem in gremio ejus, soluto feudali nexu, & Borussia ad libertatem revocata, natum. Et quidem Te ex FRIDERICI WILHELMI MAGNI sobole elegit Deus, cui justo tempore Coronam Borusficam imponeret: Quippe non antea Te in orbem prodire voluit, quam cum Incomparabili Tuo Parenti, ad arma præter intentionem provocato, spes facta a Polonis, de resignando jure in Borusfiam, & supremo ejus dominio in Domum Brandenburgicam transferendo. Adeo felici auspicio tunc in orbem prodibas, POTENTISSIME REX, & illi-

eo, ut ut fratri Seniori Electoratus deberetur, Borus-
si, utpote indigenatus amantissimi, ex natali suo
felicissimum Regimen Tuum futurum auguraban-
tur, & hinc a Parente Tuo, Te in cunis adhuc ja-
cente, humillimis expetebant votis, ut Electoratu
CAROLO AEMILIO Fratri Seniori relicto, post
fata sua Borussia Tibi supremo, jure regendam de-
stinaret: Cum enim trimestri spatio vix a Nativi-
tate Tua elapso, Libertas Borussiae in solennibus Pa-
cis Velaviensis tabulis concederetur, verbis in hunc
modum conceptis: *ut Serenissimus Elector Brandenbur-
gicus, cum omnibus descendantibus Masculis JURE SU-
PREMI DOMINII CUM SUMMA ET ABSOLU-
TA POTESTATE sibi habeant Borussia, possideant &
REGANT*, unusquisque veram potestatem Regiam
hac pace acquisitam esse videbat; hanc autem
Principi in libera jam Borussia nato potissimum de-
beri, non vano augurio ominabantur. Imo cum
vaticinari quondam crederentur Poetae, illi hoc
contigisse arbitror, qui vix Te Nato canebat:

Nascitur in REGIS, FRIDERICUS, MONTE, quid illud?

Prædicunt Musæ: REX FRIDERICUS erit.

Verum enim vero ut eo majori cum splendore præ-

viisque in Europam meritis magnis, imo plane Regiis, & sic applaudentibus Invictissimo Imperatore, aliisque Regibus, Coronam Borusficam capesceres, intervallo quodam, & animo ad tantam eminentiam præparato opus erat. Inde ea, qua decet futuros Reges, prudentia educabaris; & CAROLO AEMILIO fortissimo Principe, contra hostes Imperii tunc temporis militante, ad Coelos evocato, omnem in Te solum conjiciebant Magnus Parens, & quotquot ipsi suberant provinciæ. Hinc in expeditionibus bellicis Te sibi comitem adjungebat, ut una cum Genitore pugnares, & pectus Tuum gravissimis etiam periculis subeundis obfirmares. Imo domi etiam magnam Consilii secretioris partem Te faciebat, Regiminisque curam jam vivus in Te, sapientissimum Filium, conjiciebat. Sic tranquillamente mortem excipiebat MAGNUS FRIDERICUS WILHELMUS, cum videret se Filium tot provinciis prudentissime regendis parem orbi relicturum. Credidisset jam unusquisque, horam Dei advenisse, ut Coronam capefferes: Ast necessarium adhuc erat, ut Europæ prius ostenderes, Te Parentis consilio orbatum, virtute Tibi propria, non

tantum Provinciis Tuis, sed etiam Europæ rebus
consulendis parem esse. Longum foret hic excur-
rere, quantas expeditiones, paucis a delato Regi-
mine mensibus pro salute Imperii susceperis, & pri-
mus omnium ex Germaniæ Principibus fueris, qui
Gallos fugari, & eorum viribus occupata, Branden-
burgica virtute, vere Germana, recuperari posse o-
stenderes; proelium ad Ordrigam intelligo, Bon-
nam fortissime defensam, Kaiserswertham & loca
alia fortitudinis Tuæ Trophæa. Post continuo mi-
lite in Belgio, Germania, Hungaria, imo & Italia u-
trique tunc temporis Imperii hosti obicem posuisti,
ne sæviret in Imperii viscera, sed tandem æquas pacis
conditiones acceptaret. Imo nuper adhuc inter
occidentis Reges belli scintillas, in flammam prope-
diem erupturas, autoritate Tua, armisque in subsi-
dium dispositis, opportune exstinxisti, & quietem
Imperio reddidisti. Ita ergo post duodecennale
Imperium, Regia virtute tot heroicis factis pro-
bata, jam novi seculi exorsus Te novum Regem de-
siderabat, ut meritisimo capiti tuo Coronam impo-
neres, & Regnum Borussiae Tibi nato per vota
solennia destinatum, non tantum Regia potestate
por-

porro gubernares, sed titulo quoque ac nomine
REGIS teneres. Quod cum jam ex voto successe-
rit, quis divinam voluntatem miramque factorum
directionem devota mente non recoleret, precibus
pro Tua *REX POTENTISSIME*, & Universæ *DO-
MUS REGIÆ* ulteriori in clementia fufis. Accedit &
domesticum devotionis meæ argumentum, quod
REGIA VESTRA MAJESTAS Parentem meum,
quoad vitam ipsi concessit *DEUS*, clementissimo
affectu prosequuta fuerit, adeo ut cohortis suæ e-
questris Ductorem Generalem eum esse voluerit,
sed etiam mihi hæc felicitas contigerit, quod Maje-
stas Vestra me ex sacro baptismi lavacro Suis ulnis
susceperit, augustique nominis me participem red-
diderit. Equidem forte modestius hæc filerem, sed
cum inusitata clementiæ hoc exemplum, Parenti
meo mihi que hac ratione exhibitum, quod mihi ad
devotissimum obsequium Regiæ Vestræ Majestati
ad cineres usque præstandum adstringit, non alie-
num ab hoc negotio argumentum esse censui, quare
publico gratulantium coetui me adiunxerim, novi
Regis Sceptra humillimo cultu venerando. Ast cum
in simul *Aurum Coronarium* offerre nequeam, charta-
ceum

ceum hoc munus auro diuturnius exhibendum du-
xi. Suscipe hoc, AUGUSTE REX, clementissi-
mo vultu, & rivulos pristinae gratiae, Parenti meo
quondam ubertim indultæ, in me derivari patiaris.
Non cessabo Deum O. M. indefessis sollicitare pre-
cibus, ut, quam Tibi nuper imposuit coronam, ser-
vet, augeat, & contra omnia invidorum molimina
securam præstet, fortissimaque sua manu tueatur.
Addat ulterius Regnum Regno, provincias provin-
ciis, sobolem soboli, ut ubique terrarum pateat, sub
umbra alarum divinarum florere Regnum Borus-
siæ, vigere tot provincias alias Brandenburgicas,
nec deesse ex Regio hoc sanguine, qui Sceptra
decusque Regni fortissime tueatur, Dei glo-
riam, pietatis ac justitiæ incrementum, & tot sub-
ditorum salutem ad finem usque, non seculi, sed
orbis universi feliciter promoveat. Ita voveo

REGIÆ MAIESTATI T.

âma submissione devotus

cliens

FRIDERICUS de STRAUSS.

INGRESSVS.

Illuxit nuper, prouidentia Dei clementissime annuente, illa dies, qua Serenissimus Heros Brennicus, iam Potentissimus Rex Borussiae, Regale fastigium & Augustum Diadema felicissimis occupauit auspiciis, quemque diem merito feriis repentinis destinari voluit, vt publicæ pro salute Augustissimi Regis preces ad Deum funderentur, & incrementa tanta subditilæto & deuotissimo venerarentur animo. Et quidem nec suo deesse officio voluit alma Fridericiana, inprimis cum illa Serenissimum ac Potentissimum hunc Borussiae Regem, Dominum nostrum longe clementissimum, fundatorem ac Protectorem agnoscat, & sub hoc nouo regali fastigio & Diademate regio indies magis magisque inclarescat. Hinc in ipsis templis publicas Deo grates egimus. Fudimus pro Regis salute preces publicis orationibus. Fausta quæque ipsi apprecati sumus, & coniunctis animis ac vocibus acclamauimus:

VIVAT FRIDERICVS BORVSSORVM REX.

Neque vero sola illa die gratulationes nostræ conclusæ fuerunt, sed adhuc deuotis personat votis nostra Fridericiana & vniuersa hæc Ciuitas de hac regali corona certatim Augustissimo Regi deuotionis suæ argumenta edere allaborat. Maiores certe nobis hic passim præiuere, & imprimis documentum lætitiæ publicæ per *Aurum Coronarium* exhibuere, de quo, cum nec nostra Iurisprudencia fileat, nec nobis filendum esse, arbitrati sumus. Quid enim Iurium cultori in hac Academia, sub Potentissimi Regis nomine coruscante, hoc tempore accommodatius, quam quod ipsa præeunte Iurisprudencia exemplar videat, in quo vires ingenii periclitari & meditationes huic tempori conuenientes instituere liceat, vt hoc instar Coronarii cuiusdam tributii, solennitati horum temporum sacrum dicere possit? Iubente ergo temporis ratione, de *Auro Coronario* meditationes quasdam suscipere constitui, & cum hæc materia altius ex ipsa antiquitate Romana repetenda sit, primo quidem capite originem huius Auri Coronarii indagabo, & quid antiquitus de hoc ipso Leges constituerint indicabo, insequentibus deinde adiura hodierna & praxin, ex ipsis rerum argumentis desumptam, progressurus. Quod institutum Deus clementissime secundet!

CAP. I.

CAP. I.
De
**AVRI CORONARII ORI-
GINE.**

CONSPECTVS.

Explicatio Rubricæ n.1. Remissive de deriuatione au- ri. n.2. Varia auri prædicata consideratio- nem iuridicam habentia. 3. Quid aurum glebale? 4. Quid aurum publicum? 5. Aurum oblatitium largitionis spe- cies est. 6. Quando soluebatur? 7. Quatenus necessitatem in se ha- buit. 8. Promissum necessario præstandum nisi remissum fuerit. 9. Aurum comparatitium quid? 10. Aurum sacrarum largitionum. quid? 11. Aurum Obryziacum quid? 12. Quando aurum hoc requisitum sit? 13. Species cuiusdam tributi erat. 14. Aurum lustrale quid? 15. Aurum coronarium varium, 16. Aurum præstationem quandam de- notat in iure. 17 Aurum Coronarium tributi quæ- dam species. 18. Vox Krohnen Steuer vnde. 19 Coronæ olim multifariæ. 20. Præmiorum propositione virtuosos	homines fieri posse vulgo credi- tum 21. Iudicium inde deducitur de vir- tutibus Ethnicis. 22. Coronæ vicem præmiorum obtinue- re? 23. Cur Coronæ electæ? 24. Rationis præstantia secundum vul- gatam sententiam. 25 Coronæ præmium Victoriæ. 26. Exemplo Romanorum declaratur 27 Coronæ triumphales olim e lau- ru. 28. Coronæ obsidionalis graminea. 29 Coronæ Ciuicæ quænam? 30 Postea triumphalis ex auro fa- cta. 31. Triumphus olim solennes. 32 Victori aureæ coronæ oblata. 33 De triumpho Scipionis 34. P. Decii. 35. Accipiebantur hæ coronæ ab ami- cis. 36. Claudio triumphanti oblata coronæ 37. Cur dictæ prouinciales? 38. Differebant a Prouincialibus quæ a Senatu triumphatori mitte- bantur. 39.

- Aureæ Corona magno numero in triumpho conspiciebantur* 40.
Triumphus Æmilii. 41.
Sicinii Dentati. 42.
Lysandri. 43
Fulvii & Manlii. 44. seq.
Terentii & Flacci 46.
Extra triumphum coronæ mittebantur. 47.
Illustratur exemplo Alcibiadis & Alexandri &c. 48.
Post lege publica aurum coronarium non nisi decreto triumpho accipi poterat. 49.
Illustratur loco ex Cicerone 50.
Offerebatur aurum Coronarium solenniter 51.
Formula ex Menandro recensetur 52.
Hoc aurum Coronarium victori proprium 53
Valesii sententia hac de re recensetur cum iudicio. 54.
Rullus per L. Agrariam hoc immutare tentabat 55
Lex ipsa ex Cicerone adducitur 56.
Lex hæc caruit successu 57. seq.
Quid Aurum Coronarium sit, in compendio repetitur. 59.
In statu Monarchico ratio auri Coronarii varie aucta. 60.
Offerebatur etiam ob triumphum. 61.
Extendebatur oblatio eiusd. ad alios casus. 62.
Adoptionis causa offerebatur. 63
vel ob auspicia regni. 64.
Hodierna praxis additur 65.
Vel ob aduentum Principis. 66.
Legati ob alias causas missi hoc offerebant 67
Oblatæ etiam coronæ in signum subiectionis 68.
Postea in alia re Aurum coronarum præstitum 69.
Exemplo Valentiniani declaratur. 70.
Convenientia auri coronarii cum oblatione Votorum 71.
Differentia utriusque 72.
Oblatio votorum non mere gratuita erat 73.
Modus Auro Coronario statutus. 74.
Illustratur hoc loco aliquo ex Libanio 75.
Convenientia Auri Coronarii cum auro oblatitio 76.
Discrepantia utriusque 77.
Discrepant ab auro Coronario munera exteris Regibus a Senatu missa. 78.
Munera hæc sæpe in Coronis aureis consistebant. 79.
Declaratur exemplo Masinisse. 80.
Lalii. 81.
Eumenis. 82.
Legatorum ad Masinissam missorum. 83.
Legatis ipsis munera offerebantur. 84.
Per missionem aureæ Coronæ nulum populo R. ius creandi reges. 85.
 De-

Declaratur exemplis. 86. seq.

*Quenam ratio constitutiva digni-
tatis regalis 89.*

Differunt coronas aureas offerre,

& dignitatem regalem conferre. Cur potentia requiratur. 90.

88.

Quod familiare disputaturis es-
se solet, circa vocum explicationem occupari in
anteceffum, id si & ego in præfenti fecero, eo
minus mihi vertendum vitio, cum non æque
in vulgus nota fit Rubricæ Disputationis sensus. Non de-
tinebo autem me hic in deriuatione vocis *Auri* præsertim
cum Dn. Præses in *Disp. de Aur. Obryzo & arg. pusul. c. 1. §. 1.*
hoc thema fatis enucleauerit; illud tamen, quoad considera-
tionem iuridicam, sicco, quod aiunt, pede non prætereun-
dum duxi, quod singularia prædicata in iure nostro auro
adscribantur, quæ tamen hic non excutere plenius, sed tan-
gere saltem lubet. Sic occurrit Aurum *glebale* in *l. 2. C.*
Theodos. de Prætor. & Honor. Prætor. quod scilicet pro posses-
sionibus penditur *Conf. l. 11. C. Theod. de Senat. & de Gleba-*
li & c. l. 14. C. Theod. de proximis Comit. dispos. vbi de solutio-
ne auri *glebalis*, vnde & in specie *glebalis* pensio dicitur in
l. 4. C. Th. de indulg. debit. Auri *publici* mentio iniicitur in *l.*
vn. C. de Auri publ. persecut. Sicuti enim aliarum rerum ad
largitiones principis perferendarum certi deductores &
prosecutores erant, ita & constituti erant auri *publici*, qui
scilicet aurum sacris largitionibus inferendum, cogendumq;
deferrebant & quidem cursu publico. Iac. Gothofr. in not. ad
cit. l. Porro in *l. 5. C. Th. de Senat. & de Gleb.* sese offert aurum
oblatitium, quod largitionis cuiusdam & munificentiae spe-
ciem repræsentauit, spontaneoque motu præstitum fuit,
non ex necessitate vel ordinaria collatione, in quo ab auro
glebali differebat, ceu contra Cuiac. optime demonstrat. Iac.
Gothofr. in not. ad *§. 1.* Persoluebatur vero hoc aurum obla-
titium

- tium* vt ex *cit. l. ii.* apparet a Senatu Imperatorib9, vel initio Imperii, vel post victoriam a principe partā, vel etiam quinquennalib9, aut decennalib9, tertioq; Imperatoris lustro, vel alias ob causas, maxime liberalitatis vel lætitiæ testandæ gratia. Licet vero sponte offerretur, tamen collatio hæc speciē necessitatis aliquam in se iam habuit, vbi decretum Senatus semel de eo factum fuerat. Gothofr. *cit. l.* Imo & Imperatoribus semel promissum necessario solui debebat: hinc in *l. 9. C. Th. eod.* de exactoribus disponitur, nec aliter Senatus ab hoc liberari poterat, nisi remissum vel in totum vel pro parte fuerat, ceu eiusmodi remissionis pro parte occurrit exemplum in *l. 14. eod.* vbi Imperator. Theod. & Arcad. aurum oblatitium, Valentiniano III. promissum, partim remiserunt. Qua vero occasione hoc aurum oblatitiū Valentiniano a Senatu fuerit promissum, sufficienter & plenius exsequitur Iac. Gothofr. *in not. ibid.*
- 10 Adhuc alia species *Auri* apparet in *L. 5. C. Th. de Milit. Vest.* quod dicitur *comparatitium*. Consistebat autem in certo canone, præstando a prouinciis plerisque orientis, ad comparandas vestes militares. Excipiebantur autem, ceu ex *l. all.* apparet, duæ prouinciæ Osröene & Isauria, quæ vestem militarem ipsam, non aurum hoc comparatitium, præstabant. De modo ipso conferendi hoc tributi genus in ipsa lege disponitur. Erat & *aurum sacrarum largitionum*, de quo in *l. 48. C. Theod. de Curs. publ.* & videtur idem esse ac aurum publicum de quo *n. 5.* In specie vero de eius transmissione per cursum publicum, quomodo scilicet ea sit facienda, ibi disponitur. Neque prætereundum *Aurum Obryziacum* vt dicitur in *l. vn. C. Theod. de Obl. vot.* vel *obryzatum* vt appellatur in *l. vn. C. de oblat. vot.* (quæ duæ locutiones nihil tamen in re ipsa diuersi habent. Dn. Præf. *disp. de Auro Obryzo & Argento pufulato c. 1. §. 2.*) estque purissimum, vel natura tale, vel artificio h. e. flammæ edacis examine purum

rum redditum. Dn. Præf. *ib.* §. 3. 4. 5. Eiusmodi aurum re- 13
quirebant Imperatores in solenni oblatione votorū sub au-
spicium felicitatis anni. Munus enim hoc principi offerri soli-
tum, votum dicebatur. Constituere vero in *l. cit.* Impp.
Arcadius & Honorius, quod hanc deuotionem a Senatu li-
benti animo suscipiant, sed eo modo, quo dictum. Erat er- 14
go species cuiusdam tributi singulis annis sub initium præ-
stari soliti. Formulam oblationis eiusmodi votorum ex-
hibet Iac. Gothofr. *ad cit. l.* Cæterum hic conferri pote-
runt, quæ in *cit. disput. de Aur. Obryz. & arg. pusul.* hac de re,
plenius differuntur.

Hicce iungamus *aurum lustrale*, de quo mentio fit, in 15
tot. tit. Cod. Theod. de lustrali conlatione. Quod aurum lustra-
le erat certa præstatio seu vectigal, quod iuuandæ Reip. cau-
sa negotiatoribus, qui transferendarum mercium curam
habebant, indicebatur. De quo prolixius consuli potest Ia-
cobus Gothofredus in *Commentar. ad Rubricam & singulas Le-
ges d. tit.*

Tandem se *Aurum Coronarium* sistit, quod non vnus 16
naturæ videtur fuisse, variauit enim pro temporum ratio-
ne, ceu ex dicendis apparebit. Sicuti vero ex omnibus ha- 17
cenus enarratis speciebus auri apparuit, per *aurum* in iure
olim *præstationem* quandam, vel voluntariam, vti in auro o-
blatio; vel *necessariam*, vt in *Gleballi & comparatio*; vel *mix-*
tam, vt in auro *obryzato*, intelligi, & sic vbique pensionem seu
tributi speciem in auro præstari olim solitam inuoluere: ita 18
& per aurum in hac materia quædam præstatio, pensio, seu
tributum intelligitur, & quidem tale, quod in coronis præ-
statur, vt proinde Græci hoc aurum coronarium *σεφανη-*
τικὸν κανόνα appellauerint Dion. Gothofr. in *not. ad l. vn. C.*
de Aur. Coronar. vel *σεφανίτην φόρον* Grot. *ad l. 1. Maccab. c. 10.*
v. 29. Germ. *Krohnen-Steuer*: quæ appellatio non ex pro- 19
prio

prio ingenio excogitata, sed ab ipso B. Luthero in S. literarum versione vsurpata, ceu appatet ex *loc. cit.* Hinc convenientissimum hoc vocabulum Rubricæ nostræ ex S. Literis addidisse, nemo nobis vitio vertet.

- 20 Ut vero distinctius in enucleatione huius auri coronarii procedamus, præsupponendum ex Gellio *l. 5. c. 6.* multifarias olim coronas fuisse, omnes tamen eo directas, vt præmio bene merentibus in bello essent, & ita hac sub spe accipiendæ coronæ reliqui milites ad dimicandum eo alacriores fierent. Ita enim (vel Icto Vlpiano teste *in l. 1. ff. de*
- 21 *I. & I.*) doctrina gentilis ferebat, propositione præmiorum bonos, h. e. virtuosos reddi homines posse, & hinc tam varia media excogitarunt, quæ præmiorum locum obtinerent. Vnde Carol. Paschal. *de Coron. l. 5. c. 2.* audacter *Premium, inquit, est egregia humanæ imbecillitatis fultura, ignavia stimulus, animo, iam per se ad res præclaras eunti, haud par-*
- 22 *vum incentivum.* Quanquam vero velex hoc exemplo appareat, Gentilium doctrinam moralem intime superbia depravatam fuisse, & virtutes fere omnes ambitione directas & quasi excultas fuisse (virtuosum enim & bonum esse propter præmia, quid aliud est, quam eo anniti, vt quis dignus omnibus summis honoribus, per præmia repræsentatis, publice iudicio vulgi habeatur?) tamen id simul liquidum est, vnanimi fere omnium consensu Gentium, *Coronas* singularium præmiorum vicem sustinuisse. Necessario enim eiusmodi medium excogitandum & in praxin deducendum erat, quod quidem sumtibus haud magnis compa-
- 24 rari, interim egregiæ virtutis præbere testimonium queat. Et, ni fallor, recte Carol. Paschal. *de Coron. l. 5. c. 3.* rationem quærit in communi illa persuasione de excellentia capitis, quod corona circumambit: Caput enim hominis pro se-
- 25 de animæ vulgo reputatur: In capite intellectus & ratio
sua

sua officia præstant: Per rationem nos distingui a brutis autumant, imo per rationis culturam nos Deo propiores & similiores reddi, & sic ipsam rationem diuinæ particulam mentis esse. Sed si hæc præiudicia paganizantia digne essent excutienda, nimis ab instituto nostro dilaberemur, præsertim cum sanioribus Christianis, ex ipsis sacrarum litterarum fontibus, iam vanitates huius doctrinæ, de rectitudine & præstantia rationis, notæ sint. Sufficit nos inuenisse fontem, cur coronæ imprimis præmiorum vicem repræsentauerint.

Imprimis vero præmium victoriæ constituebat, unde 26 de haud raro similia in S. literis desumta sunt 2. *Tim.* 4, 7. 8. *Apoc.* 2, 10. *Iac.* 1, 12. quod corona iis sit destinata, qui victoriam de mundo reportarint & in certamine fortes se præbuerint. Certe ipsi Romani hunc morem victores coro- 27 nandi imprimis sancte seruauerunt. Neque hic respiciebatur ad aliquod lucrum ex præmio captandum, sed ad solam gloriam, quæ inde dependebat. Nam erant coronæ leuissimi pretii. *Coronæ triumphales* teste ipso Gell. *cit. l. antiqui- 28 tus e lauru erant.* Corona *obsidionalis*, quam illi, qui liberati erant obsidione, duci dabant, graminea erat, ex illo gramine confecta, quod in loco eo generatum esset intra quem clausi erant, qui obsidebantur. E fronde querna vel ilice coro- 29 na dabatur a ciue ciui, a quo in discrimine vitæ seruatus erat quæque *ciuica* dicebatur. Quin & aliis in certaminibus tales dabantur. vid. Salmuth. ad Panciroll. *Res memorabil. lib. 1. tit. 42.*

Sed progressu temporis, accedente ad ambitionem 30 auaritia, sola gloriæ cupiditas absque splendore quoque externo, & pretio ipsarum coronarum, non videbatur sufficiens esse, hinc triumphales coronæ ex auro fieri coeptæ sunt. De his aureis coronis hæc habet Gellius *lib. 5. c. 6.*

Triumphales coronæ sunt aureæ, quæ Imperatoribus ob honorem triumphi mittuntur, id vulgo dicitur AVRVM CORONARIVM.

- 31 His verbis nobis aperit aditum perueniendi ad originem *auri Coronarii*. Videlicet Triumphi olim solenniter decernebantur victoribus seu Imperatoribus, & cum solennibus insignibus peragebantur, quæ ὡς ἐν συνόψει, exhibentur a Pancirollo *Lib. 1. de Memorabil. tit. 57.* Inprimis autem
- 32 victoribus donari solebant aureæ coronæ, quæ in ipso triumpho solenniter ferebantur; quin Auream Coronam gemmisque ornatam, feruus publicus sustinebat, hoc etiam atque etiam subiiciens: *Respice futura & hominem te esse cogita.* Barnab. Briffon. *de Formulæ solennib. pop. R. verb. l. 4. p. m. 352.* Et sic coronæ hæ ad decorandum triumphum maxime faciebant, id quod infinitis exemplis ex historiæ antiquitate constat. De L. Scipione triumphum publicum agente, memorat Liuius *l. 38. c. 58.* quod tulerit in triumpho
- 34 aureas coronas CCXXXIV. Publium Decium Consulles ob res egregie gestas Aurea Corona donauerunt, quin & Cathaginenses eo tempore ad gratulandum legatos Romanam miserunt cum Aurea Corona quæ fuit pondo 25. teste
- 35 eodem Liuiio *l. 7. c. 37. & 38.* Consueuerant enim bene rebus gestis Imperatores, ab amicis, sociis, prouinciis, aliisque has coronas accipere, (vt Hirtius *de bello Alexandr. c. 70. in f.* testatur, exemplūq; de Pharnace, Cæsari coronā aureā mittente, refert) quoties scilicet triumphum victori decretum esse percrebuerat, aut cum res gestæ eius tantæ erant, vt ei iure triumphus denegari non posset. Paschalius *de Coron. l. 8.*
- 36 *c. 6.* Claudius Imperator cum de Britannia triumpharet, a Gallia comata accepit coronam constantem nouem pondo, ab Hispania vero aliam, quæ septem pondo habuit. Plinius
- 37 *lib. 33. c. 3.* & quia plerumque triumphatoribus e pro-
- vin-

vinciis mittebantur gratulationis ergo, dicebantur *Prouinciales*, quod liquido apparet ex verbis Tertull. *de coron. milit. Sunt, inquit, & prouinciales aures, imaginum iam non virorum capita maiora quærentes.* Vnde constat eas fuisse maiores & ponderosiores. Paschalius *de Coron. lib. 8. c. 6.*

Erat vero differentia inter coronas has *prouinciales* & quæ a Senatu triumphatori decreta erat, quæque, vt antea visum, a seruo publico præferebatur, & figuram laureæ representabat, adeoq; & insignis laureæ, ad differentiam laureæ i.e. coronæ contextæ e duob; ramulis lauri dicebatur, Paschal. *cit. l. c. 1. l. 8.* Hæc deponebatur apud Iouem, ad cuius templum, perfecto & absoluto prope triumpho ouans properabat, & ita coronam illam insignem in ipsius gremio deponebat: Paschal. *c. 3. lib. 8.* illæ vero manebant apud eum, cui mittebantur Paschal. *cit. l. 8. c. 1.* quæque plerumque magno numero solennibus in triumphis conspiciebantur. Insignis triumphus L. Pauli Æmilii describitur a Plutarcho *in vit eiusd. p. 273. in fol.* vbi postquam solennitates plurimæ relatæ, tandem inquit: *lit. D. ἐφεξῆς δὲ τῆτοις ἐκομίζοντο χρυσοῖ τετρακόσιοι τὸ πλῆθος ὅς ἀιπόλεις ἀρίστια τῆς νίκης τῷ Αἰμιλίῳ μετὰ προσβείων ἐπεμψα* h. e. sub his coronæ aureæ quadringentæ numero translatae dona civitatum Æmilio cum legationibus victoriæ causa missæ. Non minus coronis conspicuus triumphus fuit L. Sicinii Dentati. Huic enim teste Valerio Maximo *lib. 3. c. 2. §. 26.* præferebantur aureæ Coronæ octo, ciuicæ 14, murales (de his videatur, Gell. *cit. l.*) tres, obsidionalis vna. De Lyfandro memorat Plutarch. *in vita eiusd. p. m. 442. in fol. lit. a.* quod ei tanquam homini δυνατωτάτῳ potentissimo, & Græciæ quodammodo Domino, complures coronas donauerint: vt adeo mos bene merentibus in bello coronas offerendi apud Græcos etiam frequens fuerit. M. Fuluii triumph-

triumphus depingitur a Liuiio *lib. 39. c. 5.* & hoc simul adiungitur, quod Aureæ Coronæ centum ante currum latae fuerint. In triumpho Cneii Manlii conspicuæ fuerunt coronæ aureæ 200 *Id. cit. l. c. 7.* Sed postea idem triumphum egit, vbi medius honos ei fuit habitus, & sic tantum 52. coronæ aureæ latae. *Id. cap. 29.* In Terentii triumpho, descripto ab eodem Liuiio *lib. 4. c. 17.* tantum duæ aureæ Coronæ fuerunt. Q. Fuluius Flaccius ex Hispania ouans rediens, in triumpho tulit coronas aureas centum viginti quatuor *Id. cap. 43.*

47 Cæterum extra publicum solennemque triumphum non infrequens quoque erat Victoribus mittere coronas aureas. De Græcis refert Curtius *lib. 4. c. 5.* quod ex concilii sui decreto duodecim ablegauerint ad Regem Alexandrum, *qui ob res, pro salute Græciæ ac libertate gestas, coronam auream donum victoriæ ferrent.* Sic de Alcibiade refert Plutarchus *in vita eiusd. p. 210.* quod ob res bene gestas in reditu in patriam coronis aureis donatus, ac terra mariq; imperator cum libera potestate creatus fuerit, & Euryptolemus in concione ad Athenienses habita apud Xenophontem *Histor. Græc. libr. 1. in fin.* concludit, omnino æquum esse, vt victoria potiti coronis ornentur.

49 Videtur vero mos coronas etiam extra solennem triumphum mittendi nimis in abusum tractus, præsertim Imperatorum & Ducum belli auaritia magis extorquente coronas, seu aurum coronarium, quam accipiente, hinc lege publica cautum fuit, ne quis aurum coronarium acciperet, nisi triumphus ei iam decretus sit. Occurrit hac de re elegans apud Ciceronem *orat. in L. Pison. p. m. 762. lit. F.* locus, vbi ita: *Mitto aurum coronarium, quod te diuissime torsit, cum modo velles modo nolles, lex enim generi tui & decerni & te accipere vetabat, nisi decreto triumpho.* In quo

quo tum accepta tamen & deuorata pecunia Vtinachorum, centum talenta euomere non poterat.

Solenniter vero ita decreto triumpho solenni legatione a ciuitatibus & prouinciis aurum coronarium offerebatur & oratione præuia victoribus, gratulationis ergo, donabatur. Eiusmodi formulam seu typum orationis, quam recitare debebat Legatus, coronam Imperatori vrbis alicuius nomine offerens ex Menandro Rhetore *cap. περὶ σεφανωτικῆς* p. 632. adducit Iac. Gothofr. *ad l. 1. C. Th. de Auro Coron. inf.* vbi hæc habentur: Μετὰ τὴν ἀνδρείαν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἐρεῖς, καὶ λοιπὸν περὶ τὴν εἰρήνην, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπάξεις: ὅτι, τοὶ γάρ τοι, διὰ τὸτο σεφανοὶ σε ἡ πόλις ἅμα μὲν χάριτας ἐκτείνουσα ὑπὲρ ὧν ὡς ἡμέραι εὐεργετῶμεθα: ἅμα δὲ καὶ δεομένη καὶ ἱκετεύουσα καὶ θαρρῶσα τῇ σῇ περὶ πάντα Φιλανθρωπία ὅτι ὁδευὸς ἐντεύξεταί. Εἰτα ἀξιῶσεις ἀναγνωθῆναι τὸ ψήφισμα. h. e. *Post argumentum de fortitudine (Principis) dices de rebus eius bellicis: deinde de iis, quæ in pace agit. Post hæc adicies: Propter hæc igitur coronat te (o Princeps) nostra ciuitas, & beneficia tua, quibus in dies ornatur, prædicat: simul rogat & supplicat, aut potius confidit in bonitate tua, quia nullius rei petendæ causa te adire opus erit. (quasi sponte Princeps daturus sit omnia) Deinde petes, vt recitari decretum ciuitatis (Princeps) permittat.* Vbi pro faciliore intellectu obseruandum, prima & vltima verba instructionem legati, & media tantum ipsam formulam, continere.

Cæterum cum aurum hoc coronarium prouinciale, seu a prouinciis victori oblatum, præmium victoriæ esse debebat & gratulationis ergo offerebatur, supra iam dictum, hoc ipsum apud victorem mansisse, nec in publicum aut in ærarium collatum esse; quanquam id velit Henricus Valefius *ad Ammian. Marcell. lib. 25. ad verb. coronarium indultum* inquiens: *Ab hoc auro coronario, distinguende sunt coronæ aureæ, quæ olim in libera Republ. Prætoribus aut Consulibus dabantur*

bantur a Regibus ac Prouinciis & ciuitatibus liberis, ad ornamentum triumphi, quod aurum postea in ærarium referebatur.

Si enim id de auro coronario ipsi Victori oblato a prouinciis intelligatur, falsum est omnino, illud ipsum in ærarium fuisse collatum: Si autem de coronis aureis magis civitati populoque Romano ab exteris missis, quam victori, aliud utique dicendum. Et huc refero Carthagenensium legationem Romam factam cum coronæ aureæ dono, quæ in Capitolio in Iouis cella fuit posita, testante Livi^o *lib. 7. c. 38.*

55 Tentabat tamen P. Seruilius Rullus Tribunus plebis per legem Agrariam hoc quodammodo immutare, constituendo, ut in fauorem plebis decemviri crearentur, qui omnes agros publicos, qui vel extra vel in Italia essent, venderent, partim colonis imposito vectigali diuiderent, partim agros priuatorum emerent. Inter alia huius legis capita quoque Imperatoribus & victoribus iniungebatur, *ut quicumque de prouincia decesserit, apud eosdem decemuiros, quantum habeat prædæ manubiorum, auri coronarii, profiteretur.* Deinde iubebat, *aurum, argentum, ex prædæ, ex manubiis, ex coronario, (auro scil. vid. Dion. Gothofr. in not. ad Cic. orat. iam citand.) ad quoscunque peruenit, neque relatum est in publicum neque in monumento consumtum, id profiteri apud decemuiros, & ad eos referre, Cic. orat. 16. de Lege Agrar. p. m. 418. ad emendos scil. agros. Cic. orat. 15. p. 401.*

57 Verum lex hæc non habuit effectum, postquam Cicero, publicis orationibus ad populum, eam dissuasisset. Ostendebat enim, iniquum fore, imo contumeliosum, Imperatores excutere, nec ob aliam causam Pompeium a Rullo ab hac professione & collatione auri Coronarii fuisse exceptum, quam quod metueret, ne ille eandem contumeliam quam cæteri, ferre non possit. Addit porro, Decemviros eo ipso appetere iudicium de Imperatoribus, quan-

tæ

tæ scilicet cuiusque manubiæ fuerint, quid relatum, quid residuum sit. Imo finem illum, propter quem illud au- 58
rum coronarium in publicum referendum sit, ostendit esse inuidiæ & periculi plenum. Volebat enim Rullus, vt pecunia in agrorum emtionibus consumeretur, & in istos agros deducerentur Coloniae &c. Cic. *orat. 15. de Lege Agrar. p. 401.*

Si itaque haftenus dicta in compendio reuoluimus, ma- 59
nifestum est, auri coronarii initia esse repetenda a triumphis Imperatoribus sub statu Democratico decerni a S. P. Q. R. solitis, & fuisse præmium, seu donum aliquod in aureis coronis consistens, sponte ab amicis, sociis, ciuitatibus & prouinciis victori, triumphum agenti, gratulationis ergo per legatos solenniter oblatum; quodque ei in triumpho præferebatur, cuiusque proprietas penes ouantem semper manebat.

Post, vbi Augustus popularem statum Romanum in 60
Monarchicum conuertebat, minime aurum coronarium est sublatum, quin potius eius ratio variis modis aucta & ad maiorem necessitatem deducta. Quo maior enim horum Imperatorum tunc potestas erat, eo liberiori modo disponebant de auro hoc coronario. Et quidem oblatum his 61
aurum hoc fuisse ob victoriam partam, dubium nullum habet, & supra relatum exemplum de Claudio Imperatore triumphante de Britannia confirmat.

Sed non substitit in hisce limitibus oblatio auri coronarii, sed ad alios quoque casus extensa. Apparet hoc ex L. 4. C. 62
Theod. de Aur. Coron. vbi Impp. ita disponunt. *Quæ diuersarum ordinis curiarum vel amore proprio, vel indulgentiarum letitia, vel rebus prospere gestis admoniti, in coronis Aureis, signisque diuersis obtulerint in quacunque fuerint oblata materia, in ea suscipiantur, ne id quod voluntate offertur, occasione obryza incre-*

menti necessitatis iniuria insequatur. Concise hic pleraque membra mutati auri coronarii continentur. Et primo quidem exinde manifestum est, Imperatoribus aurum coronarium oblatum fuisse etiam ob alias causas, quam ob victo-

63 riam. Sic adoptionis causa oblatum fuisse aurum hoc, testatur Capitolinus de Antonino Pio *in eius vita p. 18.* inquiens: *Aurum Coronarium, quod adoptionis sue causa oblatum fuerat, Italicis totum, medium prouincialibus, reddidit.*

64 Porro ob auspicia regni & Imperii aurum coronarium oblatum nonnunquam fuit. Iuliano Imperii sceptrum capessenti oblatum fuisse, docet Eunapius. vid. Iac. Gothofr. *ad l. cit. 4.* Eodem modo Tripolitani Seuerum & Flaccianum legatos creasse & victoriarum aurea simulacra Valen-

65 tiniano ob imperii primitias obtulisse dicuntur. vid. Ammian. Marcell. *lib. 28. cap. ult.* Neque vero hodie infrequens est, talia munera sub primordio regni offerri a subditis, quin recentissimum exemplum principis Andegauensis, ad solium Hispanicum euecti, id luculenter testatur, cui etiam a Galliæ incolis, per quorum ditiones transitum habuit, solennia munera gratulationis ergo sunt oblata. Quin publicum terrarum Brandenburgicarum gaudium Augustissimo suo Regi, qui nuper Regale Diadema sibi imposuit, per aliquot dies eandem promptitudinem & deuotionem exhibuit, & infinitum foret, si hoc thema pluribus exemplis illustrare vellemus.

66 Deinde, nato Principi filio, vel etiam ob aduentum eiusdem hoc aurum coronarium oblatum fuit Paschal. *de Coron. lib. 8. cap. 11.* Sic Edeffeni Iuliano aduenienti hoc obtulerunt teste Zosimo *lib. 3. p. 714.* De hoc ipso Eunapius *in excerpt. Legat.* refert, quod coronas aureas admiserit, quas vrbes & prouinciæ solenniter ad eum ob aduentum misere;

μετὰ τὴν ἰσλαίαν, inquit, τῆς βασιλείας ἀναγόμευσιν πρεσβείαν

πανταχόθεν συνέβαινον, καὶ σεφάνοι πολλοὶ χρυσοὶ οἱ αὐτῷ παρὰ τῶν ἐθνῶν ἀνεκομίζοντο: ἐν ταῦθα καὶ οἱ τὴν Ἰωνίαν οἰκῶντες. h. e. *Post proclamationem Imperii Iuliani legationes multa conuenerunt cum coronis multis aureis, quæ ipsi a Gentibus offerebantur: Fuerunt etiam ibi Ioniam inhabitantes. Porro Theodosio iuniori Senatus Constantinopolitanus Heraclea Constantinopolin reuerso, idem obtulit. vid. Iac. Gothofr. ad cit. l. 4. Idem de Nisibenis prædicat Ammian. Marcell. l. 25. c. 9. p. m. 438. quod scil. Iouiano obtulerint coronam, qui aliquamdiu eandem recusans, coactus denique suscepit, exclamante Siluano, causarum quodam defensore: Ita Imperator a ciuitatibus residuis coroneris, quo ipso tamen finem suum non obtinuere, ceu pluribus ibidem exponitur.*

Imo qui vel ob aliam causam missi erant ad principes 67 legati, hoc aurum coronarium offerebant: quemadmodum exemplum affert de Synesio Iacob. Gothofr. cit. l. qui ad Arcadium Imperatorem missus erat cum corona ut Cyrenæ patriæ suæ calamitatibus succurreret, ubi simul verba, Synesii hæc adducit: ἐμέ σοι πέμπει κυρήνη σεφανώσοντά χρυσῷ μὲν τὴν κεφαλὴν, φιλοσοφία δὲ τὴν ψυχὴν h. e. *Cyrene me ad te mittit coronandi ergo, caput quidem auro, animam vero sapientia. Cæterum non tantum gratulationis ergo coronæ aureæ 68 postea oblata, sed etiam in signum subiectionis imo etiam aliquando a gentibus deuictis, ob vitam ipsis a victore concessam. De Iuliano refert Ammian. Marcell. lib. 23. c. 3. p. m. 356. quod Saracenorum reguli gentium genibus supplices nixi, oblata ex auro corona, tanquam mundi nationumque suarum dominum adorarint. Et huc spectat Serui definitio auri coronarii ad l. 8. Æneid. Virgil. quod scilicet a victis gentibus dabatur, & quod imponebant Imperatores propter vitam concessam. Sed hæc præstatio auri coro-*

narii plane exorbitans est, cum in necessitate quadam consistat, & sic ad munera referri non possit.

- 69 Porro in hoc quoque natura auri coronarii mutata est, quod non præcise ad aureas coronas adstricta sit, vti quidem origo eius postulabat, sed sufficientia signa ab aureis coronis diuersa, vti Imperatores *in L. 4. C. Tb. de Aur. Cor.* diserte fatentur. Non enim soletres vbi incipit, subsistere, sed tractu temporis varias mutationes admittit, quod exemplo Emphyteuseos, Feudorum
 70 &c. liquido patescit. Hoc vero apparet ex muneribus Valentiniano oblatis, consistentibus in aureis simulacris victoriarum, de quibus iam supra. Additur vero ratio hæc, quod aurum coronarium voluntate offeratur, & sic non præcise ad coronas restricta esse debeant munera; Mansit tamen nihilominus nomen auri Coronarii, ex eo quod in locum aurearum illarum Coronarum antiquitus offerri solitarum, sit introductum; Vnde & vox *Krohnen-Steuer*/ ita iam intelligenda, vt non præcise supponamus pensionem seu collectas, in præstatione aurearum coronarum consistentes, sed saltim eiusmodi casus vbi olim aurum coronarium præstari solebat. Porro nihil interesse dicitur in quacunque materia oblatum fuerit.
 71 In hoc ergo differt ab *oblacione votorum*, de qua supra dictum: Quæ quidem valde affinis huic auro coronario erat, Fiebat enim gratulationis ergo, sub auspiciis noui anni, imo munerum, non tributorum, rationem habere videbatur, id quod apparet ex Symmachi epistola relata a Iac. Gothofr. *ad. Lun. C. de Obl. Vot.* vbi formulam offerendi his delineat verbis: *Sumite igitur defensores publicæ salutis solenniter Auro ducta munuscula, non quia diuitis metalli honore gaudetis, sed, vt nostra deuotio felicitis seculi testetur opulentiam. Bonis*
 72 *Principibus bene parta libamus &c.* Sed in materia superest di-

diuersitas. Expresse enim exigebatur aurum Obryzum, deinde æstimatio libræ auri addebatur, vt scilicet vna libra auri solidos septuaginta duos contineret, de qua æstimatione plenius consuli potest, quem sæpe laudauimus, Iacobus Gothofredus *cit. l.* Et hoc est quod Imperatores in *l. 4. C. Tb. de Aur. Cor.* adiiciunt, *ne occasione obryzæ incrementi necessitatis iniuria consequatur.* Ex quo apparet, oblationes 73 votorum non mere gratuita dona fuisse sed tributum quoddam genus, quod tamen ab auro coronario ab initio longe abfuit. Quia cum in auro coronario offerendo modum 74 sæpe excederent subditi, statuit Iulianus, ne 70 solidis maiores coronæ aureæ deinceps mitterentur. Adducit hunc in finem locum quendam, ex Libanio *orat. funebr. in Iuliani necem p. 305.* Iacobus Gothofr. ad *cit. l. 4. de Aur. cor.* quē, cum hanc rem egregie illustret, non pigebit adducere: 75 ὁ χρυσὸς δὲ ἔτος ἀνέμνησέ με χρυσῶν σεφάνων ὅς αἱ μὲν πόλεις ἔπεμπον διὰ πρεσβέων, ἀλλήλας ὑπερβάλλουσαι τῷ σαθρῷ χιλίων ἔτι σατήρων, δισχιλίων δὲ ἐκείναι. Τῶν ὁ παρ' ἐτέρων ἑλκων πλέον, ὁ δὲ ἐπιτιμήσας τῷ μεγέθει, σαφῶς εἰδώς, ὡς ἂν ἀνευ πόνου τὰ τοιαῦτα συλλέγοιντο, νομοθετεῖ, τὸν σεφάνον ἀπὸ σατήρων ἑβδομήκοντα φοιτᾶν, τὴν μὲν τιμὴν ἴσην νομίζων ἑκατέρη δύνασθαι, φιλοχρημάτης δὲ εἶναι κέρδη ζητεῖν ἐν τιμῶν σχήματι.

h. e. Hoc aurum autem me commonefecit aurearum coronarum, quas urbes miserunt per legatos, ubi altera alteram superabat libra. Hæc erat solidorum millium, illa vero duorum millium. Ex illis alia ponderis maioris erat. Hic autem reprebendebat magnitudinem bene sciens, quod non sine labore eiusmodi colligantur, & lege sanciebat, ne corona septuaginta solidos excederet, existimans, honorem quidem utriusque posse esse æqualem, auari autem esse lucrum querere sub specie honorum.

Proxime ad aurum coronarum quoque accedit aurum 76 oblatitium, de quo supra iam mentionem fecimus, sed tamen cum illo non confundendum, ceu facile ob arctam af-

finitatem potest fieri. In hoc certe conueniunt, quod spontanee offerebatur, idque priuato amore, veluti principatus initio post victoriam a Principe partam, 77 quod fiebat in auro &c. Ast vero in aliis omnino discrepant, 1) aurum coronarium ab initio tantum victoriæ & triumpho decorandi gratia dabatur: Aurum oblatitium quoad suam primæuam indolem ex priuato amore etiam ob alias causas. Hinc aurum coronarium etiam 2) viguit in Republ. libera, priuatisque personis triumphum agentibus dabatur: at aurum oblatitium, postquam Principes thronum occuparunt, demum introductum, eiusque præstatio solis Principibus facta 3) Aurum coronarium, in primis ab initio dabatur ab amicis sociis, & mittebatur victori ex prouinciis, tractu temporis etiam a Decurionibus Principibus præstabatur. Ast aurum oblatitium solus Senatus Principi suo offerebat *l. 5. C. Th. de Senat. & de gleb.* 4) Aurum coronarium quoad suam originem tantum in coronis præstabatur, & sub Imperatoribus demum, vt in aliis signis quoque præstari possit, permissum. At aurum oblatitium consistebat in libris auri, adeoque magis tendebat 5) ad augendum Principis ærarium, sicuti aurum coronarium, ad honorem victori vel Principi exhibendum.

78 Porro ab hoc auro coronario sub libera Republ. differabant munera illa & dona, quæ Senatus populusque Romanus Regibus, exterisque nationibus & populis in tesseram fœderis, societatis, & amicitiae, offerre & mittere solebant. 79 Consistebant enim sæpius etiam hæc munera in aureis coronis, sed alium finem habebant, nec aureæ coronæ semper mittebantur. De honoribus Masinissæ habitis hæc 80 Liuius *lib. 30. cap. 15.* habet: *Postero die vt a presenti motu auerteret animum eius (Masinissæ) in tribunal ascendit (Scipio)*

Et coronam aduocari iussit, ibi Masinissam primum Regem ap-
 pellatum, eximiisque ornatum laudibus, aurea Corona, aurea pa-
 tera, sella curuli, Et scipione eburneo, toga picta Et palmata
 tunica donat & paucis interiectis: Lelium deinde Et ipsum 81
 collaudatum aurea corona donat Et alii militares viri, prout a
 quoque nauata opera erat, donati. De Eumene Rege Ro- 82
 mam veniente Id. lib. 42. c. 14. ita: Omnes ei honores habitus do-
 naque amplissima data cum sella curuli atque eburneo scipione.
 Sic & ubi Romani legatos ad Masinissam gratulationis er- 83
 go, ob recuperatum patrium regnum, mitterent, dona am-
 pla eis data sunt, quæ ferrent Regi, vasa aurea argenteaque, to-
 ga purpurea Et palmata tunica cum eburneo scipione Et toga
 prætecta cum curuli sella Liuius lib. 31. cap. 11. De eodem Ma-
 sinissa Appianus in Lybicus, referente Barnab. Briffon. de
 Formul. lib. 2. p. m. 235 ita inquit: Μασανάσση δὲ Ῥωμαῖοι χαρι-
 στήρια τῆς συμμαχίας, στέφανόν τε ἀπὸ χρύσευς ἢ σφραγίδα χρυσὴν
 ἐπέμπον καὶ ἐλεφάντινον διφθέρων καὶ πορφύρεαν καὶ πορφυρὴν καὶ πολλὴν Ῥωμαϊκὴν καὶ
 ἵππον χρυσοφάλαρον καὶ πανοπλίαν, h. e. Masanissa vero Romani
 dona propter societatem miserunt, scilicet coronam auream sigil-
 lum aureum, eburneam sellam, purpuram, togam Romanam, Et
 equum phaleris aureis ornatum Et armaturam uniuersam.

Legatis quoque a sociis missis munera oblata, Ptolemæi 84
 legatis ex Scythia missa sunt munera in singulos quinum
 millium æris Liuius. lib. 31. c. 9. Antiochi legato centum mil-
 lium æris munus missum Liuius lib. 42. c. 5. Et hæc quidem
 a nostris non abhorrent moribus cum recentia exempla
 Imperatoris tum Leopoldi, tum Ottomannici Regni, post
 initam pacem amicitiae firmandæ gratia, munera inuicem
 mittentium, id apertissime doceant.

Fuerunt ergo hæ coronæ aureæ Regibus a populo Ro- 85
 mano missæ mera munera, nec aliquam potestatem hic
 sibi eo ipso attribuebat, Reges per aurearum coronarum
 mis-

- missionem in regalem dignitatem quasi constituendi, quamvis eo ipso Reges, qui antea iam tales erant, regali honore dignarentur & in declarationem publicam eiusmodi coronæ mitterentur. Et hunc in sensum accipio Dionysii Halicarn. lib. 3. verba: ὡς περ γε νῦν Ῥωμαῖοι τὰ σκήπτρα καὶ τὰ διαδήματα δορῶνται τοῖς βασιλεῦσι, βεβαιῶντες αὐτοῖς τὰς ἐξουσίας h. e. sicuti & nunc Romani sceptrā & diademata Regibus donant, confirmantes eis potestates.
- 87 Equidem Scipio Masanissam quoque aurea corona ornavit, eumque primum Regem appellavit, ceu n. 80. dictum: Sed hæc appellatio erat tantum gratulatio publica, ob recuperatum regnum paternum, non quod demum per illam appellationem in regalem dignitatem esset e-
vectus.
- 88 Vnde oppido inter se differunt, coronas aureas offerre, & regalem dignitatem alicui conferre. Prius, ut hætenus dictum, munificentiae & gratulationis præbet argumentum, imo præmii vicem subit: quoad posterius, nemo ius præcipuum aliquod habere videtur, quo alios reges constituen-
89 di & appellandi facultatem prætereundum posset: Summa potestas in territorio, potentia quadam haud spernenda fulta, ratio constitutiva regalis dignitatis est, & sic is, qui præest cum summa potestate tali territorio, se ipsum regem
90 constituit, appellat, declarat. Quod autem quandam potentiam simul requiramus, id ideo fieri censendum est, quod regalis dignitas eminentiam quandam singularem & prærogativam constituat, qualis absque potentia secundum mores Gentium non subsistit. Vnde regium diadema simul inuoluit Maiestatem realem h. e. summam ubiq; potestatem, personalem h. e. præeminentiam in titulis honore, dignitate &c. Hinc audiendi non sunt, qui ex solis iuribus & potestate summa regiam dignitatem metiri volunt. conf. Mulzius in Repræs. Maieft. Imp. l. 1. c. 21. §. 1. & §. 3. n. 21.

De

PRÆSTATIONE AVRI CORO- NARII VOLVNTARIA.

CONSPECTVS.

Connexio. n. 1.

Præstationes Reip. faciendæ
magis sunt necessitatis. n. 2.

Subditi succurrere necessitatibus
Reip. tenentur. 3.

Auri coronari præstationes sub li-
bera Republ. nullum respectum
ad Remp. habebant. 4.

Tributorum & auri coronarii dif-
ferentia. 5.

Obligatio ad aurum coronarium
olim nulla. 6.

Aurum coronarium toto genere
differt a tributis quoad primam
originem. 7.

Vnde ergo speciem collectarum ha-
bere possit? 8.

Sub Regibus mutata auri corona-
rii facies. 9.

Non vero ita in classem tributorum
referendum videtur. 10.

Transitus ad ipsum thema huius ca-
pituli. 11.

Tributa sunt fulcrum Reipubl. 12.

Vlpiani hac de re sententia. 13.

Vt & Iustiniani. 14.

Tributa inducuntur ex necessitate
& utilitate. 15.

Tributa ex fine Reip. determinan-
tur. 16.

Refertur Iustiniani de tributis con-
stitutio. 17.

Iustiniani verba de tributis etiam
in luxum conferendis. 18.

Iudicium de temporibus Iustiniani. 19.

De luxu Populi Romani in balneis
& spectaculis. 20.

Tributa ad luxum promouendum
indici nequeunt. 21.

Præsertim in Rep. Christiana. 22.

Rationes politice adduntur. 23.

Ziegleri sententia pro defensione
Iustiniani. 24.

Iudicium de illa. 25.

Astutia Patriciorum in exhibendis
populo spectaculis. 26.

Causa luxurie illius erat indiffe-
rentismus. 27.

Collectæ Tyrannice quid? 28.

Utilitatis & necessitatis hic eadem
ratio. 29.

Quando præstatio collectarum
necessaria. 30.

Utilitatis diuersi gradus. 31.

Vbique tamen eadem adest subdi-
torum obligatio. 32.

An ergo omnes collectæ sint neces-
saria. 33.

Dantur collectæ Voluntaria. 34.

Exempla harum collectarum. 35.

D

Na-

Natura collectarum voluntariarum

36.

Vnde proficiantur? 37.

Oblatio einer freywilligen

Steuer/ an ad collectas voluntarias referri possit? 38.

Ratio decisionis. 39.

Exemplum in tributo Anglis familiari, quod vocatur Bittschak.

40.

De Charitativo subsidio. 41.

Ratio ex regulis prudentie additur 42.

Exempla Cyri & Cambyfis. 43.

Quomodo alia ratione, quoad modum exigendi, collectae possint dici voluntariae. 44.

Illustratur priscorum Germanorum exemplo. 45.

Orbedae origo 46.

Quare hec adducta sint. 47.

Applicatio ad aurum coronarum. 48.

Auri coronarii praestatio voluntaria ex ratione deducitur. 49.

Qua ratione ad collectas reduci nequeat. 50. seq.

Praestatio auri coronarii a Decurionibus facta, collecta erat. 52.

Confirmatur Legibus, auri coronarii praestationem fuisse voluntariam 53.

Occasio l. vn. C. de Aur. Coron. refertur 54.

Refertur sententia Amaya, existimantis aurum coronarium per l. vn. cit. esse sublatum, cum re-

futatione. 55.

*Coactio ad aurum Coronarium in-
visa Imperatoribus.* 56.

Ratio Amaya abrogatum aurum coronarium ideo statuentis, quod a Gentibus deuictis originem traxerit, reiicitur. 57.

Insulsa eiusd. applicatio l. 17. de stat. homin. refellitur. 58.

Notatur alia ratio eiusd. aurum coronarium superstitionem involuere. 59.

Nulla inde superstitionis occasio nata. 60.

Notatur porro Amaya, asserens omnes coronas Ioui fuisse dedicatas. 61.

Iuliani dispositio de praestatione auri coronarii voluntaria 62. seqq.

Auri coronarii praestatio a Decurionibus facta. 65.

Nihilominus voluntaria fuit. 66.

Iacobi Gothofredi sententia, cur Decuriones, non Senatores, hoc aurum obtulerint. 67.

Iudicium de ratione Gothofredi. 68.

Alia ratio additur. 69.

Vtrum in decernendo auro coronario maioris partis vota sufficiant? 70.

Rationes dubitandi pro decurionibus. 71.

Applicantur ad alias ciuitates. 72.

Vbi auri coronarii praestatio necessaria, ibi rationes praedictae valent

- lent. 73.*
In voluntaria præstatione auri coronarii diuersa decisio. 74.
Sententia Ziegleri. 75.
Ratio decisionis adiicitur. 76.
Quando regula locum habeat, maior pars habet ius integri. 77.
 Applicatio ad Decuriones 78.
Quando decreta Decurionum ambitiosa. 79.
Omniū consensu, collecta, de Willkom Schak/ est soluenda. 80.
- Collecta hæc ex mutua conuentione procedunt 81.*
Olim coronarium aurum collectum ab honorum venditionibus. 82.
Quod reprobatur ab Imperatoribus. 83.
Auri coronarii oblatio spontanea post fit necessitatis. 84.
Remissione tollebatur hæc necessitas. 85.
Exemplum remissionis huius in Augusto. 86.
Confectaria inde necuntur. 87. 88.

EXplicata itaque est capite primo natura & origo auri coronarii, iam ratio ordinis nos ducit ad illud thema, vt modum, præstandi aurum coronarium & iura circa illud varia exhibeamus. Equidem si nexum & Rerumpubl. indolem intuemur, animaduertimus, præstationes fere omnes Reipubl. seu illi, qui præest eidem, faciendas, ex Imperandi iure proficisci, & sic eas magis necessitatis esse, quam voluntatis. Deinde & illud expeditum est, obligatos esse ciues ad succurrendum necessitati publicæ quouis modo: quod autem ex obligatione fit, fit ex quadam necessitate, seu vinculo iuris; vt adeo præstatio voluntaria nullatenus cum vinculo obligationis subditorum subsistere posse videatur.

Verum hoc ipsum ad auri coronarii præstationem simpliciter applicari non potest, præsertim si originem eius *cap. 1.* excussam & consideratam intueamur. Nam eo respectu præstationes auri coronarii nec Reipubl. nec illi qui hanc ipsam sub suo moderabatur regimine, sed Imperatori triumphatorique fiebant, nec vllum respectum tri-

- butorum aut collectarum publicarum habebant, sed aureæ illæ coronæ erant tantum præmium victoriæ. Nec præstabantur a ciuibus Reipubl. præcise, sed imprimis a fœderatis, sociis, amicis, prouinciis, in signum gratulationis; cum tributa e contra fluant ex obligatione subditorum & ciuium erga Rempubl. & præstentur necessitatis & vtilitatis gratia. Hinc mera munera & voluntariæ oblationes erant, nulla obligatione aurum coronarium extorqueute, quæ plane aliter sese habent in collectandi ratione, vbi intima obligatio. Ex quibus liquidum ni fallor, redditur, præstationes auri coronarii, secundum originem suam sub libera Romanorum Republ. consideratas, toto genere differre a præstationibus tributorum & collectarum.
- 8 Quorsum vero hæc? Videlicet rubrica indicat, aurum coronarium esse quandam singularem collectarum speciem, & hinc B. Luthero dici in versione Bibliorum *die Krohnen-Steuer*; Videntur ergo hæc inter se pugnare, cum necessarium & voluntarium, obligatio & libera præstatio, non possint non diuersos fontes agnoscere.
- 9 Enimuero iam *c. l. n. 54. seqq.* ostensum est, mutata facie Reipubl. etiam mutatam quodammodo fuisse rationem coronarii, ita vt, quod antea solis triumphatoribus præstatur, paulatim sub Principibus ad solos Imperantes sit
- 10 translatum, vt id variis exemplis ibi declaratum est: Interim vero ne sic quidem videtur induisse naturam tributorum, sed præmiorum indolem & spontaneam oblationum speciem retinuisse, cum illud, quod gratulationis & publicæ lætitiæ testandæ causa summo imperanti exsoluebatur, ex illa obligatione, vnde causa tributorum est deducenda, neutiquam inferri possit.
- 11 Vt itaque inoffenso pede in hac materia progredi & il-

illa dubia e medio tollere possumus, operæ pretium esse duco, causam collectarum altius repetere, & totam controuersiam ad genuina reuocare principia.

Tributa & collectæ summum Reipublicæ conseruandæ 12
& administrandæ sunt fundamentum, fatente Tacito l. 4.
Histor. Nec quies gentium sine armis, neq; arma sine stipendiis, neque stipendia sine tributis haberi queunt. Vnde mi- 13
nime improbare possum Vlpiani sententiam in l. 1. §. 20. ff. de quæst. vbi in tributis neruum Reipubl. esse asserit: qua de re plenius consuli potest Dion. Gothofr. in Not. ad Nou. Leon. 52. lit. f. vbi aliquot testimoniis hoc ipsum illu- 14
strat. Certe ipse Iustinianus Imp. in Nou. 161. c. 2. fatetur aliter conseruari non posse Rempubicam, nisi pientissima (liceat vti stylo illis temporibus consentaneo, quamuis alias quodammodo superstitioso & fastuoso) præstationes importentur in publicum, ex quibus & militares nutriantur copie, ut resistatur hostib9, & per agros ac vrbes agantur excubie, perfruantur item reliqui ordines attributis sibi salariis, reparentur quoque muri & vrbes, denique omnia alia proueniant, quæ communem subditorum utilitatem concernunt.

Apparet exinde necessitatem & utilitatem, introducen- 15
dorum tributorum fundamentum esse. Georg. Mundius de Mune & honor. c. 3. n. 117. Besold. de erar. publ. C. 4. n. 2. Sicuti vero hæc ipsa necessitas & utilitas ex fine Rebuspubl. 16
præstituto, qui est felicitas & quies, suam determinationem recipiunt, ita quæ ab hoc fine aliena & remota sunt, ad causam tributorum seu collectarum minime reduci & referri posse videntur. Vnde nescio an excusari possit Iustiniani 17
constitutio in Nou. 149. c. 2. vbi de necessitate collectandi ita differit: *Impossibile est, ut sacris tributis non illatis aliqua Respubl. conseruetur. Militares namque copie assignato sibi salario inde percepto hostibus resistunt, & collatores a barbarorum incur-*

sionibus & truculentia vindicant, denique agros atque ciuitates a latronum alioque modo incompositam vitam sectantium, ut & irruptionibus agendis excubiis defendunt. Ex illis etiam reliquæ cohortes ea quæ ipsis attributa sunt, accipiunt, muri atque ciuitates indidem instaurantur. Hactenus bene; sed quæ iam
 18 *sequuntur, omnino notam aliquam merentur: Publicorum balneorum, pergit, hinc calefactiones procedunt, postremo spectacula aliaque omnia quæ ad delectationem subditorum inuenta sunt, ex iisdem curantur: ut quæ ab illis contribuuntur, partim in ipsos, partim propter ipsos insumantur & impendantur, nobis autem prorsus nihil inde præter istarum rerum curas habere contingit, non tamen eas mercede vacuas, cum magnus ille & seruator noster Iesus Christus magnitudine clementiæ suæ permultis propter hoc nos bonis remuneretur.*

19 Fatendum quidem est, hæc ex seculi corrupti genio esse scripta, Christianismo tempore Iustiniani ad eas incitas redactæ, ut luxuriæ, & omni effœminatæ libidini & volu-
 20 ptati, publice indulgeretur: Balneis & spectaculis adeo deditus erat populus Romanus, ut in vtrisque in modum immodicum luxuriaret, exuberaretque. De Thermis illis legi meretur Andr. Palladius *de Antiquit. urb. Romæ* & Vitruuius *L. 5. c. 10.* in quibus exstruendis, crescente principum luxuria magni sumtus fiebant, ita ut lauacra sæpe instar urbium viderentur, nec mirum fuerit, ipsos etiam Principes ad frequentem thermarum usum, deliciis ipsarum fuisse allectos. Henricus Salmuth ad Guid. Panciroll. *res memorab. L. 1. tit. 27.* vbi pluribus de luxu effœminato balneorum differit.

21 Verum tributa indicere ad eiusmodi luxuriam & omnis mali originem promouendam, & fini Reip. & omni rationi, ne dicam principiis Christianismi, quibus tamen magistratus Christianus omnibus viribus se conformare & fon-
 tem

tem mali, quantum fieri potest, eradicare debet, repugnat. Sed ne digressionem hanc nimis extendere videar, ablego B. L. ad illa, quæ nuper publice disputata sunt ab Excell. Dn. Buddeo in *dissert. de concord. Relig. Christianæ statusque Civil. c. 1. & 2.* vbi plura præiudicia, falsique conceptus de ratione status reiiciuntur. Certe si politicis tantum rationibus hic concertare volumus, liquidum est per eiusmodi luxuriam & effœminatam lasciviam animos civium mollescere, deprauari, & ad munia boni civis obeunda inhabiles reddi, quo ipso non potest non finis Reipubl. euerti & tranquillitas vera concidere.

Equidem Ziegl. *de Iur. Maiest. lib. 2. c. 1. §. 5.* pro excusando Imperatore hæc affert: *Balnea talia, inquit, & spectacula, cum efficacissimum regnandi & pacem conseruandi instrumentum continerent, ex publico arario se exhibere contestatur Iustinianus, baud ignarus, non aliis studiis quietem publicam populo commendari posse.* Verum, quod pace sumi huius viri dixerim, pessima illa ratio status est, quæ luxuriam & spectacula instrumenta pacem conseruandi & regnandi efficacissima esse iubet. Præualuit hæc ipsa quidem in statu Democratico, populo Ethnicismo adhuc dedito, sed euentus ubique docuit, patricios, per exhibitionem eiusmodi spectaculorum, fasces imperii sibi vindicare tentasse, quo ipso tamen semper natæ sunt ingentes discordiæ inter patricios & plebem, ceu historiæ Romanæ & ipsa nostra iurisprudencia testantur. At Christianismo Romana intra moenia introducto, quæ ratio est, quæ vel hoc respectu, ne dicam de rationibus politicis supra n. 23. iam declaratis possit excusare Imperatorem, quod per indictionem tributorum, ad hunc luxum impendendorum! malum hoc, visceribus Reip. adversum, voluerit promouere? Sed ita ratio temporum ferebat, quibus omnis luxuria sub specie honesti & indifferentismi

tismi, eodem modo defendebatur, quo proh dolor! hodie. Grauitur hac de re differit Klock. *de tributis c. 7. n. 83. seqq.* qui conferri potest.

28 Immotum ergo manet, iustam collectandi causam demum reuocari ad necessitatem & utilitatem publicam, adeo, ut si extra illam causam Princeps collectam aliquam, absoluta potestate indicat, eam Dd. appellent *collectam*, sic volo sic iubeo h. e. *Tyrannicam*, & omni modo impiam docente Klockio *cit. l. n. 4.* vid. Mundius *de Honor. & muner. c. 3. n. 46. seqq.*

29 Utilitas vero hæc & necessitas in publicis negotiis fere æquiparantur, ex vulgato illo Brocardico: *Salus, seu utilibus populi, suprema lex esto*, quæ enim ad beatitudinem civilem utilia sunt, necessaria quoque itidem sunt, quamuis ratio necessitatis & causa necessaria stringat fortius subditos, quam causa utilitatis, si subtili ingenio quoddam discrimen hic supponere velimus. Ziegl. *de Iur. Maieft. L. 2. c. 3. §. 9.* Et hætenus præstatio collectarum est *necessaria*, cum necessarium illud hic dicatur, quod obligationem perfectam involuit præstandi illud, quod Reipublicæ debemus.

31 Optime tamen hic animaduertit prælaudatus Zieglerus *cit. l.* ipsam utilitatis rationem variare; alia enim ad necessitatem propius accedit, alia remotior ab ea videtur; Sic & euidetior alia est, alia minus euidens; alia ad singulos æqualiter spectat, alia magis vni quam alteri prodest; alia fructus suos statim prodit, alia demum post aliquot temporum interuallum &c. Interim hæc considerationes utilitatis obligationem ipsam non mutant, sed ubique subditi ad collectandum tenentur, nec si remotior vel aliquo modo minus euidens appareat utilitas, detrectare onus collectandi possunt, quia illa est generalis pro summo imperante præsumtio,

tio, quod omnes actus secundum finem Reipubl. sit directurus, nec tributis inutilibus subditos oneraturus.

Quod si ergo hic subsistamus facile quis præcipiti iudicio inde inferre posset, omnem collectarum præstationem esse necessariam, nec dari voluntariam, cum ibi cesset necessario causa utilitatis publicæ & necessitatis. Verum caute hic ponderandum, necessitatem & utilitatem esse tantum fundamentum collectarum necessariarum, non omnium in genere: nam utique & collectæ voluntariæ dantur h.e. tales præstationes, quæ citra ullam necessitatem, nec intuitu resultantis inde alicuius utilitatis publicæ ad omnes pertinentis, summo imperanti fiunt; quales sunt, quæ fiunt honoris vel gratulationis exhibendæ gratia Anton. Perez in *C. de indict. n. 15.* quo referri potest, de *Willkomm Schatz* / quæ in solenni Principis aduentu offeruntur Klock *de Tribut. c. 1. n. 290.*

Propius ergo videntur accedere ad donationes & gratuitas largitiones, unde illis hoc peculiare est, ut gratuito, liberaliter, absque coactione, obligatione, aut imperio superioris fiant, sunt tamen collectæ & tributa respectu contribuentium, qui ratam suam contribuere ad hoc munus tenentur. Proficiscuntur itaq; hæ collectæ ex legibus reverentiæ & amoris subditorum erga Principem, vid. *l. 4. C. Theod. de aur. coron.* ibi: *amore proprio* & eiusmodi collectis volunteriis suum erga eum obsequium efficacius testari annituntur; ubi tamen ingens ratione contributionis inter utramque collectam apparet diuersitas. De qua postea.

Neque vero ad classem voluntariarum collectarum referri duo casus debent, qui non raro occurrere solent. Primo, quando quidem adest summa necessitas vel utilitas Reipubl., imperans tamen ex regulis prudentiæ indi-

- ctionem collectarum omittit, contentus oblatione subdi-
 39 torum voluntaria mit einer freywilligen Steuer. Sufficit
 enim hic fundamentum necessariæ collectæ adesse, licet
 in modo & ratione indicendi has collectas Princeps iure
 imperandi & iubendi, imo quantitatem collectæ determi-
 40 nandi, uti nolit. Posset huc referri illud exactionis ge-
 nus, quod Angli vocant *Benevolentiam Bittschag*/quodq;
 Eduardus IV. Rex Anglorum excogitasse dicitur. Egit
 enim cum amicis, ut sponte ad sumtus belli pecuniam ero-
 garent, quod ipse ex ea re benevolentiam singularem
 emensurus esset, ut scilicet eum, qui plus daret, se plus
 diligere censeret: quem morem postea Henricus VII.
 quoque secutus est, testante Klockio *de Contribut. c. 1. n. 291.*
seqq. ubi & Richardi I. Anglorum Regis exemplum adducit.
 41 Solent alias quoque hoc appellare *charitativum subsidium*,
 (quamvis alias hæc vox restringi soleat ad magistratus
 ecclesiasticos. Klock. *de Contribut. c. 1. n. 258.*) quod extra
 ordinem a subditis, necessitate urgente, peti solet, & se-
 cundum vulgatum Dd. assertum omnes subditorum ef-
 fringit circulos Georg. Mundius *de Honorib. & Muner. c. 2.*
 42 *n. 205. seqq.* Cum enim hic extraordinem onerentur sub-
 diti, prudentis omnino principis est, lenitate & modestia
 hic uti, nec animos civium rigido collectarum iussu exa-
 43 cerbare. vid. Mundius *de Honor & Muner. c. 7. n. 82. seqq.* De
 Cyro & Cambyse, Persarum Regibus, Klock. *cit. l. n. 24.* re-
 fert, eos nihil circa tributa instituisse, sed spontanea tan-
 tum munera a subditis oblata fuisse.
 44 Deinde & ratio Reipubl. efficere potest, ut contributio-
 nes quoad modum exigendi sint voluntariæ, licet quoad
 45 rem ipsam & necessitatis causam necessariæ sint. De pri-
 scis Germanis notum ex Tacito est, quod Principes
 eorum magis suadendi quam iubendi potestate præditi
 fue-

fuerint. Hinc & indictio collectarum imperatiua apud eosdem cessauit. Notat enim Tacitus, quod mos ciuitatibus fuerit vltro & viritim conferre principibus vel armentorum vel frugum copiam; (nam in his consistebant veterum Germanorum opes) *quod pro honore acceptum, inquit idem, etiam necessitatibus subuenit.* Vnde & 46 Orbeda suos videtur ducere natales, ceu erudite animadvertit Per-Illustr. Dn. de Rhetz in *drff. de Orbeda c. 2. n. 25.* quod scilicet spontaneam quandam certæ pecuniæ oblationem principibus suis olim factam denotet. *Sic nempe, inquit prælaudatus Autor cit. l. n. 26. ein Orbed idiomate vocis indigenæ fuisset quasi ein erbiethen vel erbethe / nobis eine Erbiethung / vel quod singularum ciuitatum incola, vel stato tempore, vel cum necessitates publicas nouissent imminere, ad præstandum aliquid pro modo facultatum velut se offerebant, nobis erbothen sich.*

Postulauit hanc pleniorē indolis collectarum excusio- 47 nem ipsa ratio dubitandi, quā scilicet fieri potuerit, ut aurum coronarium in censum collectarum reductum sit? Scilicet si illud secundum tempora vbi Imperatores sum- 48 mæ rerum præerant describere iam volumus, dicendum, quod fuerit collecta, seu pensio quædam, extraordinaria & voluntaria, ex libera oblatione & munificentia Decurionum profecta, venerationis testandæ, vel gratulationis ob felicitatem quandam singularem emergentem exhibendæ gratia, in muneribus aureis consistens.

Quod itaque auri coronarii præstatio fuerit volunta- 49 ria, & ratio, & leges ipsæ fatentur. Ratio quidem facillime colligi potest ex iis, quæ in genere supra n. 34. de collectis voluntariis diximus. Scilicet, cum nulla necessitate urgente nec vtilitate suadente, sed ex mera munificentia gratulationis ergo, & honoris exhibendi causa, vel ob res

- prosperè gestas, vel ob aduentum &c. offeratur, merito inter collectas voluntarias locum inuenit, quatenus scilicet a subditis summo Imperanti oblatum fuit. Quod enim ab aliis populis vel sociis offerebatur nescio, an amplius nomen auri coronarii, quatenus collectam voluntariam denotat, habere potuerit, etiamsi supponamus casum, vbi Princeps seu Imperator triumphum solennem egerit, & huius decorandi gratia a sociis & amicis aureæ coronæ ipsi oblatae fuerint cuius rei exemplum *cap. 1. de Claudio Imperatore triumphante de Hispania adductum est.*
- 51 Sed ita pristinam naturam aurum hoc coronarium induit, nec tam collectæ, quam solennium munerum, habet rationem. Collectæ enim inuoluunt respectum ad superiorem, & huic debentur & præstantur a subditis, Klock *de de Contribut. c. 11. n. 1. seqq.* adeo vt ex iure collectandi inducatur præsumptio vrgentissima pro superioris Jurisdictione in eos, qui collectam soluerunt. Dn. Stryk. *de Obseq. Iud. inf. c. 2. n. 20.*
- 52 Certe in Decurionibus qui ordinarie offerebant aurum coronarum diuersa erat ratio, cum hi subditorum vicem sustinebant, & sic collectam voluntariam eo ipso offerebant.
- 53 Sed etiam leges hic optime conspirant. Nam Impp. in *L. vn. C. de Auro Coron.* constituere: *ad collationem auri coronarii placuit neminem absque consuetudine esse cogendum.*
- 54 Videntur occasionem huic legi dedisse Præsidum prouinciæ exactiones rigidæ huius auri coronarii a Decurionibus, imo & ab aliis subditis; quo ipso sine dubio motæ sunt querelæ subditorum & Decurionum, hanc præstationem esse voluntariam opponentium, & sic rescribunt Impp., neminem ad hanc collationem esse cogendum.
- 55 Ex hisce præsuppositis iam sua sponte corrui quorundam

dam Dd. interpretatio, quasi Imperatores hac lege generaliter auri coronarii collationem prohibuerint, quæ sententia imprimis est Amayæ *ad l. cit. vn.* cum tamen in aprico sit, non nisi modum ibi prohiberi, seu ipsam coactionem ad hanc collectam. Quod & ratio ipsa euincit, quam Imperatores in *L. 4. C. Theodos. de Aur. Coron.* adiiciunt: *ne id, quod voluntate offertur, occasione Obryzæ incrementi, necessitatis iniuria insequatur.* Adeo scilicet, coactio ad hoc aurum coronarium fuit Imperatoribus inuisa & odiosa, ut ne quidem permetterent, modum præscribi, in qua materia scilicet offerri debuit. Conf. Iacob. Gothofr. *ad l. 5. C. Theod. cit. tit.*

Vnde & facile iudicium ferri potest de rationibus ab Amaya allatis, quas optimo iure Gothofr. *cit. l.* iudicat inanes. Quid enim inanius, quam ideo *hac l.* aurum coronarium abrogatum dicere, quod oblatio eiusdem originem duxerit a Gentibus deuictis, adeoque collectionem hanc indignā & odiosam visam, & quidem post Antonini constitutionem, qua omnes in orbe Romano ciues effecti sunt? Prius enim falsum est, originem huius auri coronarii a Gentium deuictarum oblatione arcessendā esse, hoc enim ceu *cap. 1.* diximus, postea demum aliquo modo admissum fuit: prima eius natura consistebat in præmiis, & honoribus victori a sociis, prouinciis, & amicis exhibendis. Deinde insulsa applicatio est *l. 17, ff. de stat. Rom.* Posito enim, omnes illa ipsa constitutione Antonini ciues fuisse effectos, quomodo iam concludi potest, aurum coronarium ita esse indignum & odiosum? Offerebatur enim a decurionibus ex proprio amore ob publicam lætitiā, & sic præstatio eius voluntaria nullum respectum habebat ad ius ciuitalis Romanæ. Quin eo magis tunc illis hoc con-

veniens erat, cum & olim illud præstarent, qui nullo iure Romanis subiecti erant.

59 Nec magis stringit altera Amayæ ratio, quod auri coronarii oblatio ad superstitionem causam præberet, quia coronarum usus frequens in sacris Gentilium fuerit, eæque etiam Diis oblatae fuerint: Posito enim quod hæc omnia vera sint, tamen ad illius temporis statum, quo *hæc L. lata*, minime quadrant. Plena enim ibi omnia superstitionis erant, & clerici cum vniuerso populo ei mirum in modum indulgebant, ut adeo dici nequeat, propterea aurum coronarium fuisse sublatum, cum gratisfima tunc
60 tempotis fuerit superstitio. Deinde non sequitur: Coronarum usus frequens fuit in sacris Gentilium, ergo ad superstitionem aurum coronarium tendit. Nam ita etiam omnes coronandi ritus hodierni essent abolendi; porro iidem Imperatores, qui auctores huius legis sunt, non præcise coronas aureas requirunt, sed *in l. 4. C. Theod. de Aur. Coron.* etiam signa diuersa admittunt, & sic sine dubio
61 etiam monetam auream. Denique vltima eiusdem ratio similis farinae est: Instat enim, huiusmodi coronas ob triumphum datas, triumphaturos Diis in templis dedicasse. Sed aperte confundit coronas aureas, a Senatu victori missas, de qua assertio Amaya vera est, cum illis, quæ gratulationis ergo a prouinciis mittebantur. In his vero principaliter aurum coronarium consistebat, & hoc apud victorem manebat, nec in templis Deorum Gentilium recondebatur. Hisce vero vltimis muneribus accedit illud aurum coronarium, quod Imperatoribus seu principibus postea oblatum est.

62 Sed redeamus in viam. Adeo videlicet præstatio auri coronarii voluntaria fuit, ut Iulianus Imp. *in l. 1. C. Theod. de aur coron.* expresse dixerit: *Aurum coronarium munus est*

*voluntatis, quod non solum senatoribus, sed ne aliis quidem debet
indici, licet quædam indicationum necessitas postulauerit &c.* Hanc 63
indulgentiam auri coronarii, a Iuliano omnibus factam, in-
tendit quoque Ammian. Marcell. lib. 25. c. 4. p. 425. inqui-
ens: *Liberalitas eius (Iuliani) testimonia plurima sunt & ve-
rissima inter quæ indicata sunt tributorum admodum leuia, coro-
narium indultum &c.* Ipse Iulianus in Misopogone de se præ- 64
dicat ὃδ' ἐπεγράψαμεν τὸ χρυσίον, *neque aurum* (puta corona-
rium) *indiximus*, vti recte ita hoc interpretatur Valesius.
ad Amm. Marcell. cit. l. ex quo patet, præstationem hanc
tunc temporis, auiditate Principum anteriorum, in neces-
sitate quandam abiisse, quam Iulianus sustulit.

Cæterum, quando præstatio voluntaria auri corona- 65
rii fiebat, illa suscipiebatur a Decurionibus seu Curialibus,
quod liquido apparet ex *l. 4. C. Theod. de aur. cor. it. l. 2. & 3.*
C. eod. Non diffiteor tamen, aliquando præstationem hanc,
a Decurionibus faciendam, fuisse necessitatis, qua de re,
plenius in *capite 3.* Illud interim ex *L. cit. l. & 4.* apparet, ne- 66
mini potuisse indici, tempore Iuliani, ergo nec Decurioni-
bus, imo & ex *l. 4. cit.* constat in Decurionibus, tempo-
re Imperatorum Gratiani Valentiniani II. & Theodosii,
præstationem hanc fuisse voluntariam.

Cur autem Decuriones hoc aurum coronarium obtu- 97
lerint, & non potius Senatores Romani, paucis inquiren-
dum. Equidem Iac. Gothofr. ad *l. 3. C. Theod. de Aur. Cor.*
illam affert rationem, quod Senatoribus sua distincta col-
latio imminuerit, glebalis scil. & auri oblatitii, coronarii
vero præstatio pecuïaris Decurionibus fuerit; hac porro
subiecta ratione, quod auri coronarii præstatio, quocun-
que tandem nomine prætexetur, subiectionis cuiusdam in-
dicium fuerit, a quo Senatores alienos esse voluerint Prin-
cipes, velut, qui pars corporis ipsius Imperatoris essent.

l. 3. C. Theod. ad L. Cornel. de Sicar. L. quisquis. 5. C. ad L. Iul. Mai.
quam Senatorum dignitatem præ eminentem prolixè expendit idem *ad cit. l. 3.*

68 Verum, quod pace huius viri, in omni antiquitate eruditissimi, dixerim, licet hæc ratio quodammodo admitti possit, tamen valde subdubito, an subiectionis indicium auri coronarii præstatio fuerit, nam *C. 1.* vidimus, illud etiam ab exteris, sociisque fuisse oblatum. Deinde oblatum aurum eodem modo indicium subiectionis esse poterat, ut & præstatio auri glebalis, ad quam utique Senatores tenebantur. 69 Simplicissima ergo ratio videtur repetenda ex antiquo more offerendi hoc aurum sub libera Republica. ubi victoribus a provinciis aurum hoc offerebatur, non a Senatu, nam aurea corona, a Senatu missa, non victori, sed templo Iouis, adiudicabatur. Iam vero Decuriones in municipiis erant, hæc autem in provinciis, & sic ex more antiquo retinuit naturam, ut provinciale esset h. e. ex provinciis oblatum. Vnde & Præsides provinciarum sæpe a curialibus hoc extorquere conabantur contra quos Impp. suas leges direxere. Non tantum vero vrbes, sed ipsæ quoque provinciae hoc aurum offerebant, ceu *capite 1.* plura hac de re exempla adducta,

70 Porro in decernendo hoc auro coronario dubium, haud leue moueri solet? utrum sufficiat, illud ipsum comprobatum esse a maiori parte vniuersitatis, vel collegii, illud offerre principi volentis, hoc scilicet effectu, ut reliqui non consentientes ad contribuendum obligentur pro rata, an vero a singulis probari debeat, ita ut a contributione ad hoc aurum coronarium eximi debeant, qui non consenserunt?

71 Equidem si conditionem Decurionum, qui illud imprimis sub Imperatoribus præstabant, intuemur, decretum

tum maioris partis suffecisse videtur, ex regula generali in *l. 19. ff. ad Munic. ibi: quod maior pars curiae effecit, pro eo habetur, ac si omnes egerint*, dummodo duæ partes ordinis adfuerint *l. 3. ff. de Decret. ab ord. fac.* ne paucorum absentia, siue necessaria, siue fortuita, debilitet, quod a maiore parte ordinis salubriter fuerit constitutum. *l. nominatim 45. C. de Decurion.* Quæ rationes etiam militare videntur in præstationibus a provinciis faciendis, vel hodie in genere in ciuitatibus, quæ suo principi vel ob aduentum, (den *Wilschomm = Schak*) vel ob aliam causam, aurum coronarium offerre volunt. Nam nec hic consensus omnium ciuium videtur exquiri & haberi posse, cum expediendorum negotiorum gratia introductum iure Gentium sit, vt quod maior pars concludit, hoc minorem quoque, dissentientem licet, obliget: Vnde dicunt: *pars maior habet ius integri* Grotius *de I. B. & P. lib. 2. c. 5. §. 17.* Ill. Dn. Cancellarius de Iena *de Rat. Stat. diff. 15. concl. 1.*

Verum bene hic respiciendum ad causam, ob quam aurum coronarium principi seu superiori offertur. Quod si enim fundamentum eius in aliqua vtilitate publica fundatum est, nascitur inde obligatio subditorum ad offerendum, & præstatio auri coronarii hætenus necessaria est, & ita quæ regeſta ſunt admitto, quam rem pluribus *cap. 3.* vbi de præstatione huius auri necessaria acturus sum, excutiam. Sed si ſupponamus, vti hoc capite omnino factum, præstationem auri coronarii voluntariam, h. e. talem oblationem seu collectam, quæ nulla urgente neceſſitate vel vtilitate publica, ſolius deuotionis ergo confer-
tur, plane alia decifio obtinebit. *Nemo ſane tum obligabitur,* inquit Ziegl. *de Iur. Maieſt. lib. 2. c. 3., niſi qui conſenſit, nemo cogi poteſt vt conſentiat, nec adigi poteſt vt ſoluat, qui aperte & manifeſte diſſenſit.* Non vna tum omnium cauſa eſt ante conſenſum, ſed poſt

consensum demum una fit, per unionem plurium idem placitum approbantium. Voluntas cuiusq; hic libera est, nec, si libera non esset, liberalitas dici posset. Et, paucis interiectis, ita concludit: non poterit igitur vniuersitas, propter donum alicui dandum, indicare collectas, neque cogere dissentientes, ut paria secum faciant, & eandem liberalitatem exerceant.

- 76 Certe rationes harum conclusionum ex antea dictis repetendæ. Aurum coronarium dicitur munus esse voluntatis omnemque necessitatem respuere. Contributio eius vniuersos ut singulos tangit. Ergo & ab omnibus approbandum, cum nulla necessitas vniuersos urgeat, & sic
- 77 nec causa vniuersitatis dici possit. In iis vero rebus quæ ad singulos de vniuersitate, tanquam singulos, non ut vniuersos, spectant, non sufficiunt maiora vota, sed omnium ac singulorum approbatio est necessaria. Nic. Losæus *de iure Vniuers.* p. 1. c. 3. n. 52. Bodin. *de Republ. lib. 3. cap. 7. p. 522. seq.* Vbi vero deliberationes commune respiciunt bonum, ibi aliud dicendum, & sic minor pars se conformare debet ad placita maioris.
- 78 Nec dubito, quin illa, quæ hactenus sunt dicta, olim etiam in Decurionibus locum inuenerint, ut adeo diuersa decisio hic non sit formanda. Solent enim veteres Dd. vbi de collectis voluntariis agunt, plerumque in hac materia recurrere ad l. 4. ff. de Decret. ab ord. faciend. vbi ambitiosa illa decreta Decurionum dicuntur, si largiti fuerint, h. e. si liberales de bonis municipalium fuerint, ipsisque per vota maiora necessitatem imposuerint, ad coronarium aurum pro rata conferendi vid. Ægid. Thomat. *de Mune-*
- 79 *rib. patrimon. §. ne scienter. n. 1. p. 343.* vbi ex Bartoli aliorumque sententia concludit, talia Decreta esse ambitiosa, quando vniuersitas vult grauare renuentes soluere indictum
- 80 munus pro dono dando. Et huc referunt diserte den

Wilfom-Schag/ statuentes, hanc collectam vnanimi ci-
vium consensu esse decernendam. Christoph Wintzler
de Collect. obs. 4. n. 1. Iacob. de Rimin. *cons. 709. n. 6.* Guid. Pap.
dec. 631. n. 8. Klock. *de Contrib. c. 6. n. 89. & n. 109.* Garz. Mastril.
p. 1. decis. 49. n. 7. 8. Quamuis itaque magistratus subal- 81
terni iure collectandi destituantur, cum hoc demum ad
regalia Principis pertineat; vid. Klock. *de contribut. c. 5. n. 102.* ta-
men hoc in casu collecta ex mutua contribuentium con-
ventionione ac voluntate, atque ita in vim taciti pacti, subsi-
stit, quæ tamen de regalibus censeretur non debet. vid. Klock.
cit. l. n. 104.

Atque secundum hætenus dicta diiudicari potest colla- 82
tio auri coronarii, quatenus a Decurionibus vel prouinciis,
& hodie a ciuitatibus quibusuis fieri sueuit vel debet. In-
terim nec semper olim legitimus modus obseruatus fuit,
sed inualuerat, vt aurum coronarium colligeretur ab ho-
norum venditionibus in curia Alexandrina, quibus videli-
cet nonnulli, auro contra dato, ad altiores gradus promo-
ti, munerum quorundam curialium immunitatem emere-
bantur & emercabantur. Verum huic honorum merci- 83
monio in tempore occurrere voluere Impp. *in l. 15. C. The-
odos. de Legat. & decret. vbi ita disposuere: Et auro coronario,
non (sicut nuper factum est) ab his colligendo, qui venditis honoribus,
vt ad gradus altiores venirent contra licitum coemerunt, quos quidem
recepta summa, quam dederunt, vniuersa munia patriæ implere præci-
mus: sed a curia omni præstanda, vindicta huius facinoris tue sub-
limitati permissa.*

Sicuti vero illa quæ antea voluntatis erant, per consen- 84
sum datum fieri possunt necessitatis: ita aurum hoc co-
ronarium semel oblatum non amplius voluntatis liberæ
negotium erat, sed necessario præstandum. Oblatio enim
ista & Principis acceptatio subsequens, inducit ius in Prin-

44 CAP. II. DE PRÆSTATIONE AVRI CORON. VOLVNT.

cipe ad exigendum hoc debitum, & obligationem in subditis, ad præstandum: ceu alias donatio, antequam promissione alteri ius quæatur, liberi arbitrii negotium est; sed postquam semel promissio de donando facta, iam ius perfectum inde nascitur, illud quod donatum, exigendi *L. 35. C. de donat.*

85 Non aliter ergo ab hoc vinculo offerentes liberantur, quam ipsa Principis remissione. Cuius rei illustre affert exemplum Iacob. Gothofr. *ad l. 1. C. Theod. de Aur. coron.* in Augusto, qui aurum coronarium solenniter municipiis remiseraat, ceu testem producit *cit. Aut.* Lapidem Anacyranum, in quo hæc verba insculpta fuisse dicuntur:

86 QVÆ. MIHI. CONSTITERVNT. CIRCITER. MILLENIS. AVRI. CORONARI. PONDO. TRIGINTA. QVINQVE. MILLIVM. MVNICIPIIS. ET. COLONIIS. ITALIÆ. CONFERENTIBVS. AC. TRIVMPHOS. MEOS. QVINTVM. CONSVL. REMISI. ET. POSTEA. QVOTIESCVNQVE. IMPERATOR. M. .... AVRVM CORONARIVM. NON. ACCEPI. DECERNENTIBVS. MVNICIPIIS. .... QVÆ. ANTEA. DECREVERAM.

87 Ex quibus, ni fallor, concludi optimo iure potest, iam tempore Augusti præstationem auri coronarii non præcise in coronis aureis, sed etiam in aureis nummis factam fuisse. Deinde & illud inde confirmatur, municipales ciuitates ad hanc collationem præprimis concurrisse.

88 Hæ vero remissiones, cum nihil aliud contineant, quam vt ab omni necessitate liberentur subditi, non impediunt, quo minus, vel sub auri coronarii, vel sub alio nomine, ex libera voluntate sua, animi sui subiectionem deuotionemque dono aliquo testentur. Quo magis enim Princeps bonus a seuera indictione tributorum abstinet, eo promptius subditi succurrere Principi, eiusque curas, spontanea liberalitate, subleuare iure meritoque debent.

CAP. III.

De

PRÆSTATIONE AVRI CORO-
NARIi NECESSARIA.

CONSPECTVS.

EX voluntariis possunt fieri facile necessaria. n. 1.*Applicatur ad collectas. 2.**Extraordinaria facile in ordinarias degenerant. 3. seqq.**Exempla in orbeda & aliis casibus 5. seqq.**Cautela pro subditis in offerendis voluntariis collectis. 8.**Iuramentum Regis Gallie ratione collectarum. 9.**Præstatio auri coronarii quomodo necessaria facta. 10. seqq.**Ante Iulianum eius præstatio iam fuit necessaria. 13.**Vt & tempore Valentiniani & Valentis. 14. seqq.**Rigorosa exactio Caracallæ additur. 18.**Eo tempore non amplius ipsæ coronæ præstabantur. 19.**De auro coronario Damareta-
no. 20.**Theodoti Regis Gothorum præstatio coronarum. 21.**De Satraparum præstatione auri coronarii. 22. seqq.**An præstationes auri coronarii ex consuetudine possint fieri necessariae? 24.**Rationes dubitandi. 25. seqq.**Sæpe hic de facto procedi a principibus ostenditur. 28.**Quanam requirantur, ut consuetudo talis effectum habeat.**29. seqq.**Sententia B. Brunnemanni. 31.**De effectu consuetudinis in collectis. 32. seqq.**Actus mere voluntarii aliquando recte imperantur. 35. seqq.**An recte Iudæis hæc necessitas, præstandi aurum coronarium imponatur. 38.**Suppletur l. 17. C. de Iudæis ex Codice Theodos. 39.**De præstatione hac Iudæorum ex Historia Maccabeorum. 40.**Iudæi olim templo binas drachmas soluebant. 41.**& quidem in auro. 42.**Flaccus id edicto prohibere conatus est. 43.**Augustus tamen cum Agrippa id rursus eis indulgit. 44. seqq.**Post excidium Hierosolymitanum patriarcha hoc tributum sibi vindicauit. 46.**Cur vero hoc aurum coronarium dictum. 47.*

Exigebant hoc Iudeorum Apostolis.

48.

Illustratur hoc exemplo Iudæ patriarchæ. 49.

Honorius hoc aurum coronarium ærario suo attribuit. 50.

Sed postea rursus abrogavit hanc legem. 51. *seqq.*

Post extinctos Patriarchos id exegerunt primates in Synedris. 53.

Rursus vero Theodosius Iunior id fisco applicavit. 54.

Differentiæ huius auri coronarii ab illo, de quo c. 2. 55.

Sententiæ Dd. de Iure Imperatoris nostri, exigendi hoc aurum coronarium a Iudeis. 56.

Ratio & fundamentum harum sententiarum. 57.

Refutatur Marquardas de Susannis. 58.

An differant der Juden Krohnens Steuer/ und Dpffer: Pfennige. 59.

An hodie hoc ius Imperatori competat in territoriis Principum. 60.

Ad hodie Principibus, coronam sibi imponentibus, hoc ius applicari possit? 61.

Quatenus in coronatione Regum subditi, ad aurum coronarium teneantur. 62.

Exemplum in coronatione Regis Daniæ. 63.

Et expeditione Romana. 64. *seqq.*

Quid hodie circa expeditionem Romanam obtineat. 67.

Quid sit die Königs Steuer. 68.

Exemplum de Potentissimo Rege Borussiae. 69.

Sigismundi beneficio Fridericus, Elector Brandenburgicus, omnis auri coronarii compos factus. 70.

Quinam ad hanc auri coronarii præstationem teneantur? 71.

An hic maiora vota sufficiant. 72.

Rationes dubitandi. 73. *seqq.*

Rationes decidendi. 74. *seqq.*

Nihil facilius est, quam præstationem voluntariam conuerti in necessariam, auiditate hominum etiam manus extendente ad illa, in quibus parum vel nihil iuris competit. Soliti olim apud Romanos erant clientes patronis suis, in remunerationem patrociniæ, præbere certa dona & munera: Sed continuata illa præstatione necessitas quædam introducebatur, ut etiam lege Cincia hæc necessitas rursus tolli debuerit. vid. Iacob. Brummer, in speciali commentario ad Legem Cinciam.

Cer-

Certe si totam collectandi causam intuemur, infinita ibi occurrunt exempla, vbi collectæ voluntatiæ in necessarias, extraordinariæ in ordinarias mutatæ sunt; iure an iniuria, aliis decidendum relinquo.

Extraordinariæ olim flagrante necessitate imponebantur, & pro precario habebantur, ac ita a maioribus *Beeth* *Anlage* / *Benhülffe* / appellabantur. Sed mox degenerarunt in ordinarias statas & annales, & ex precario factum præceptum Georg. Mundius *de Muner. & Honor. c. 2. n. 35. seqq.* und ist aus einer *Erbiethung* / eine gebietung / oder *Geboth* geworden *Wesemb. conf. 45. n. 11.* Exemplum est in Orbeda, quæ in modum tributi ordinarii abiit: cum ante extra ordinem & precario modo præstaretur. Per illustr. Dn. de *Rhetz de Orbeda c. 2. n. 61. seqq.* Mundius. *cit. l. n. 44.* Ita Leo III. Imper. ob terræ motu quassata mœnia Constantinopoli reparanda, nouum vectigal indixit, edicens, vt in singula numismata quatuor & viginti obulos ærario Principis inferrent, ad reficiendos muros, quod deinde in multa secula seruatum est, teste Cuspiniano, relato a Klockio de *Contrib. c. 7. n. 120.* Sic & subsidium triennale, quod a Paulo III. pontifice extraordinem semel imperatum, post ordinarium & perpetuum factum. *Id. cit. l.*

Ita ergo liquidum est, beneuolentiam & oblationem ciuium spontaneam non raro seruitutē posteris imponere, nisi caute prospiciant & vigilent diligenter, ne blanditiis irretiti semel promittant, quod semper doleant, neque iugum fuscipiant, quod posteris excutere nequeant, monente Mundio *de Muner. c. 3. n. 137.* Quem in finē memoratu dignum est solenne Regum Galliaë iuramentum, quo concessis a populo tributis, diserte cauent, se ea remissuros, vt primum necessitas, ob quam imposita sunt, fuerit sublata. *Klock. cit. l. n. 113.*

- 10 Eadem fata videntur habuisse sub Principibus Romanis præstationes auri coronarii, quæ licet in se mere voluntariæ collectæ fuerint, sæpe tamen impositæ fuerunt sub lege necessitatis. Optime hoc depingit Paschalius de coronis l. 8. c. ii. inquiens: *Verum in Republ.* (intellige libera) *res honestissima adulterari coepta* (respicit ad abusum auri coronarii, de quo c. i. quædam ex Cicerone adducta sunt) *sub principibus fuit furentis auaritiæ continua ministra.* Quamvis hoc de omnibus principibus dici non possit: *Cap. 2.* enim dedimus exempla, ubi aurum coronarium pristinam naturam retinuit, imprimis sub Iuliano & Theodosio.
- 13 Videamus ergo, quinam Imperatores effecerint, ut quæ res principio tota fuit honoris, processu temporis cesserit in emolumentum. Certe quod ante Iulianum præstatio auri coronarii iam in necessitatem fuerit versa l. i. c. *Theod. de aur. coron.* satis euincit. Quænam enim fuisset ratio prohibendi indictionem huius auri coronarii, nisi antea
- 14 indictum ab Imperatoribus fuisset. Post Iulianum tempore Valentiniani & Valentis præstatio rursus in maiorem necessitatem versa, quod horum Imperatorum constitutiones diserte indigitant. Sic enim in l. 2. cit. t. disponunt: *Uniuersi, quos Senatorii nominis dignitas non tuetur, ad auri coronarii præstationem vocentur, exceptis iis, quos lex præterita ab hac conlatione absoluit. Omnes igitur possessores aut inter Decuriones coronarium aurum, aut inter senatores glebalem præstationem, deinceps recognoscant.* Clarius idem exprimit l. 3. eod. ab iisdem Imperatoribus lata, his verbis: *Nullus, exceptis curialibus, quos pro substantia sui aurum coronarium offerre convenit, ad oblationem hanc attineatur.*
- 16 Cum itaque hisce legibus diserte Decurionibus præstatio auri coronarii iniuncta fuerit, dici nequit, illis temporibus

bus, auri coronarii præstationem fuisse voluntariam, uti quidem tempore Iuliani, & subsequentium Imperatorum, ceu *cap. 2.* dictum. Diserte enim excipiuntur quidam (quales qui fuerint dictu difficile est, quia historiae hic silent) a præstationis necessitate quod indicium præbet, reliquos immunes ab hac præstatione non fuisse. Vn-17
de facere non possum cum summo ICto, Iac. Gothofredo; leges citatas etiam ad voluntariam oblationem referente in *Comment. ad l. 4. C. Th. cit. t.* repugnant enim, manifesto ipsa legum verba & Decuriones ad præstationem huius auri obligant, quamvis hic ipse Gothofredus it tubet, cum alibi id non videatur diffiteri.

Neque in hisce finibus auiditas Imperatorum subsiste-18
bat, sed ulterius progressi, quovis modo hoc aurum coronarium postea exegerunt. Imprimis Antoninus Caracalla hic strenuum exactorem egit, in id studio summo incumbens, ut omnes mortales ac præcipue amplissimum ordinem nudaret, spoliaret, opprimeret; ceu testatur Dio in *Excerpt. Valesian. l. 77. p. 745.* ubi postea addit: χωρὶς γὰρ τῶν σεφάνων τῶν χρυσῶν, ὅς ὡς καὶ πολεμίστας τινὰς αἰεὶ νικῶν πολλάκις ἦται (λέγω δὲ, ὅτι αὐτὸ τὸ τῶν σεφάνων ποίημα. Πόσον γὰρ τὸ τῶν χρυσῶν πλῆθος τῶν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν διδωμένων, οἷς σεφάνων αἱ πόλεις τῆς αὐτοκράτορος εἰώθασιν) τῶν τε ἐπιτηδείων, ἃ πολλὰ καὶ πανταχόθεν τὰ μὲν προῖκα, τὰ δὲ καὶ προσαναλίσκοντες εἰσεπρασσόμεθα. h. e. Nam præter coronas aureas, quas, tanquam semper aliquibus ab se victis hostibus, exigebat (intelligo autem non ipsas ex auro fabricatas coronas, quantum enim id quidem? sed pecunie vim, coronarum titulo ac nomine datam, qua Imperatores a Civitatibus coronari solent) præter commeatus & cibaria, quæ partim sine pretio, partim cum gravissimo etiam sumtu nostro a nobis exigebantur &c. Ex quo rursus colligi potest,19
iam eo tempore aureas coronas mutatas fuisse in pecu-

niæ præstationem, vicemque extraordinarii tributi sustinuisse.

- 20 Simili exemplo vfi sunt & aliæ gentes. Sic memoratu dignum est aurum coronarium Damaretanum, quod Carthaginienses Gelonis coniugi Damaretæ pendere solebant, referente Diodoro Siculo *lib. II.* Cum enim omnem spem salutis abiecissent, præter ingentem pecuniam, quæ Geloni dabatur, adiecerunt auream coronam coniugi eius, quæ corona fuit centum auri talentorum. Paschalius
- 21 *de Coron. lib. 8. c. II.* Huc etiam referri potest, quod Procopius de Theodato, Rege Gothorum, notat, pactum eum cum Petro, Iustiniani Imperatoris Duce, iniisse, vt tota Sicilia secederet, & quotannis ipsi mitteret auream coronam ponderis ingentis *lib. I. de Bello Goth.*
- 22 Huc imprimis quoque referendum censeo illud aurum coronarium, quod Satrapæ olim Imperatoribus solvere tenebantur. De quo Imperatores in *l. ult. C. Theod. de Aur. Coron.* disponunt, secundum consuetudinem moris antiqui omnes Satrapas pro deuotione, quæ Romano debetur Imperio, coronam, ex propriis facultatibus, serenitati Imperatoriæ offerre debere. Videlicet nonnullæ Satrapiarum Persicarum eo tempore iuris Romani fuerunt, quamuis satrapis relictæ, sub hac tamen conditione, vt aurum coronarium soluerent, non vero colligendum a Provincialibus sed ex propriis facultatibus in signum recognitionis soluendum. Talis Satrapia erat Sophona, & ad huius Satrapam Gaddanam constitutio hæc Imperatorum est directæ: & quia illicite hoc aurum coronarium a Sophonenis Satrapæ exegerant, voluere Impp. vt ablatum eis redderetur restituereturque.
- 24 Prouocant vero Impp. *in cit. l. ult. ad veterem consuetudinem*, quod & in *L. vn. C. cit. t.* innuisse videntur
dum

dum prohibent, neminem *absq̃ consuetudine* ad collationem huius auri cogendum esse. Inde quæritur: an & quatenus præstationes voluntariæ auri coronarii per consuetudinem necessariæ fieri possint? Valde enim obstat, 25 quod res meri arbitrii nullo tempore præscribi queant, & quod illa, quæ precario concessa, nullam possessionem iuris inducant. Vt enim consuetudo sit valida, requiruntur actus ex opinione quadam necessitatis suscepti, non vero voluntarii sufficiunt. At vero, ceu hætenus declaratum, præstationes auri coronarii quoad suam originem sunt actus voluntarii nulla necessitate suscepti, mere precatiui & meri arbitrii. Accedit quod hic deficiat fundamentum collectarum scilicet necessitas & utilitas Reipubl. 26 quo casu collectæ exigere nequeunt. Et denique hic deficere videntur actus quieti, cum secundum Fulu. Pacian. 27 *lib. 1. de probat. c. 29. n. 80.* vel tacitæ murmurationes imbecilliorum seu subditorum omnem præscriptionem impediant. Timens enim vel murmurans non affirmat, quando sine periculo reclamare nequit, unde potius iniusta vel violenta videtur possessio superioris, quam in collectando allegat Klock. *de Contribut. c. 7. n. 42.*

Certe hæ rationes dubitandi faciunt, ut magna cautio 28 in asserenda tali consuetudine adhiberi debeat. Non enim negari potest, sæpius de facto procedi a Principibus, & extraordinaria onera olim offerri solita, postea in ordinariam quandam mutari præstationem, per nimiam collectandi continuationem. Vt itaque per consuetudinem præstatio 29 auri coronarii necessaria fieri possit, requiritur præstatio sæpe continuata, per tempus immemoriale, Perez *ad l. un. C. de aur. Cor.* ita quidem ut subditi opinione cuiusdam necessitatis ducti ad hanc fuerint, & ita etiam hætenus hoc aurum obtulerint. Deinde supponi saltem debet aliqua 30

- causa vtilitatis publicæ, quæ ex hoc auro coronario redundare potest in Rempubl. qualis in præstatione satraparum erat, quia eo ipso recognoscebant Imperii Romani Maieſtatem: Quibus ſuppoſitis hætenus conſuetudo tolerari & neceſſitatem præſtandi operari potest, præſertim ſi hoc ipſo liberentur ab aliis oneribus & collectis. Et ita facilius iam admitti poſſunt, quæ B. Dn. Brunnem. *ad l. vn. C. de Aur. Coron. n. 6.* tradit. *Videmus*, inquit, *præſtationes annuas, quæ beneuolentiæ cauſa a ſubditis præſtantur, longa conſuetudine & præſcriptione firmari, & titulum iuſtum inducere, vt in futurum præſtari debeant, modo domini probare poſſint, ſubditos non per vim compulſos ea præſtitiffe, & fuerit præſcriptio immemorialis probata.*
- 32 Operatur enim ita conſuetudo etiam contra regulas iuris communis in imponendis oneribus, vti per *l. unic. cit.* probare ſolent Dd. quos cateruatim adducit Klock. *de contrib. c. 2. n. 96.* conf. Gail. 2. *Obſ. 52. n. 18.* Georg. Mundius *de Honor. & Muner. c. 7. n. 7. ſeqq.* Et ſic ſemper in exigendis collectis reſpici ſolet ad veterem obſeruantiam, quod & conſtitutiones Imperii de Anno 1544. vsque ad annum 76. obſeruant, diſponentes, collectas Imperii imponi poſſe ſubditis, prout legitime obſeruatum & iuris eſt, *wie recht māſig herkommen und recht iſt* / Gail. 2. *Obſ. 53. n. 8.* Ziegl.
- 34 *de Iur. Maieſt. lib. 2. c. 1. §. 15.* Sicuti enim attendenda eſt conſuetudo libertatis & exemptionis; ita e contrario & ea ſeruanda eſt, quæ verſatur circa ſolutionem & præſtationem onerum Klock. *cit. l.*
- 35 Neque etiam infrequens eſt, vt actus meri arbitrii per perſcriptionem neceſſitatem induant, ab eo tempore, quo quis per patientiam acquieuit, nec prætenſo iuri alterius contradixit. Imo ſi actus mere voluntarii aliquando imperari poſſunt expreſſe, certe & tacite per conſuetudinem

nem præstatio voluntaria in necessariam verti potest. Nul- 36
libi fere maior voluntatis & arbitrii libertas, quam in dan-
dis Eleemosynis, cum ex charitate debeantur, & cuiusque
conscientiæ relinquantur. Inde ut fiant & erogentur elee-
mosynæ regulariter Princeps imperare nequit, nec enim
istæ qualitates recipiunt & admittunt Imperium civile, sed
ex directorio conscientiæ dependent. Sed quid si ditio- 37
res officio suo non satisfaciant? Si avaritiæ nimis dediti,
pauperes plane negligent, non dubito, quin magistratus di-
tiores ad subleuandam indigentiam pauperum iam com-
pellere possit, & illa imperare, quæ imperari non posse vi-
debantur Frantz. *l. 2. resolut. 7.* Franc. de Amaya *ad l. vn. C.*
ut rem. lic. in emt. n. 17. Vnde omnino præstationes mere
arbitrariæ fieri possunt necessariae. Ut adeo non dubitem,
subditos. ad aurum coronarium quoque compelli posse.

Imprimis vero Iudæi ad solutionem auri coronarii ne- 38
cessitate adstringuntur, an consuetudine, uti Glossatores
plerumque ad *l. vn. C. de aur. coron.* annotare solent, an vero a-
lio iure singulari, non aliter diiudicari potest, quam si totam
rem ab initio & origine reuoluamus. Quod itaque ad ipsam 39
necessitatem præstandi hoc aurum coronarium attinet,
occurrit hæc dispositio Theodosii & Valentiniani in *l. 17. C.*
de Iudæis (quæ est *l. ult. C. Theod. de Iud.*) Iudæorum primates qui
in utriusque Palestine Synedriis dominantur (alii ut Iac. Go-
thofr. in *C. Theod.* legunt nominantur) vel in aliis provinciis de-
gunt (Tribonianus hic ex ipsa constitutione quædam omi-
sit verba, quæ ex Codice Theodosiano supplenda, scil. hæc:
quæcunque post excessum Patriarcharum pensionis nomine susce-
pere, cogantur ex soluere. In futurum vero) periculo suo annuer-
sarium canonem de Synagogis omnibus, palatinis compellentibus e-
xigant ad eam formam, quam Patriarchæ quondam CORONARII
AVRI nomine postulabant (omisit rursus Tribonianus hæc:

quæ tamen quanta sit, solerti inquisitione discutias:) & hoc quod ab occidentalibus (rursus omittit hic Tribonianus vocem partibus, & sic mirifice sensum huius legis corrumpit, Patriarchæ enim occidentales non fuerunt) patriarchis conferri consueuerat, nostris largitionibus inferatur. Hoc ipsum Iosephi testimonio l. 7. belli Iudaic. C. 26. inf. quoque constat. Tributum, ait, ubicunque degerent, Iudæis indixit, (Vespasianus scilicet) binasque drachmas singulis annis deferre in Capitolium iussit, ita ut ante hac Hierosolymam templo pendebant.

40 Neque vero Theodosius & Valentinianus hoc aurum coronarium Iudæis primitus imposuisse videntur, cum ex historia Maccabæorum constet, iam eo tempore aurum coronarium fuisse præstitum a Iudæis Regibus exteris. Cum enim Alexander cum Demetrio de solio regio! certaret, & quilibet Iudæorum beneuolentiam omni conatu captaret, Demetrius inter alia beneuolentiæ argumenta remittere eis aurum coronarium promittebat; Ita enim rescribebat ad Iudæos l. Mac. X, 29. Und erlaß ich allen den Schoß/ den Zins von Salz/ die Krohn-Steuer &c. quod Grotius ad cit. l. recte interpretatur per aurum coronarium, adiicitq; , Iudæos aureas coronas Regibus solitos fuisse offerre quotannis.

41 Ipsa lex vero nos deducit ad præstationis huius auri coronarii necessariæ originem. Postulasse Patriarchas quondam aurum coronarium consitentur Imperatores. In qua forma vero? Erant videlicet binæ drachmæ, διδραχμος, quas Iudæi ex omnibus prouinciis, per quas erant sparsi, templo Hierosolymitano inferre solebant Guid. Pance-roll. Thes. var. Lect. l. 2. C. 170. ab init. Barbos. ad l. 17. C. de Iu-

42 dæis. Cum vero magno numero ex remotioribus locis hoc tributum mitteretur, oneris leuandi causa in aureis nummis transmissum. Vid. Iacob. Gothofr. ad l. 14. C. Theod. de

Iud.

Iud. Hinc aurum Iudaicum inde dictum. Cic. *in orat.* 24.
pro L. Flaccop. m. 511.

Verum ubi Iudæi Romanis tributarii facti, hi quovis modo tentarunt, huius auri deportationem ex provinciis inhibere. Flaccus inter alios edicto sanxit, cum aurum Iudæorum nomine quotannis ex Italia & omnibus provinciis exportaretur, ne ex Asia exportare liceret. Et cum inter alia accusationis capita, quibus D. Lælius L. Flaccum criminis repetundarum reum postulabat, hoc quoque Flacco obiceretur, pro eius defensione Cicero *in orat. cit. p. m.* 512. testatur, iam sæpe antea Senatum ita iudicasse. Vocat porro hanc exportationem, barbaram superstitionem. Græci imprimis hoc aurum Iudaicum prohibebant, adeo ut huius rei nomine apud Augustum, per Legatos Iudæi conquererentur. Hinc rursus, teste Iosepho *antiquit. Iudaic. l. 16. c. 10.* immunitatem plenam acceperunt ab Augusto, decreto de super solenni misso, ubi inter alia privilegia ipsis conceditur, *voti uam pecuniam per certos homines mittere Hierosolymam*, constituta poena sacrilegii, si quis sacram pecuniam hanc auferre ausus fuerit. Sic & adducit Iosephus *cit. l.* Cæsaris ad Norbanum Flaccum litteras, ubi hæc habentur: *Iudæis, ubicunque Gentium degentibus, sacram pecuniam ex veteri instituto Hierosolyma mittere nemine prohibente liceat.* Ut & Agrippæ, hunc in modum rescribentis: *pecunia sacra, quæ Hierosolyma mitti solet more patrio, procuratorem & tutelam penes Iudæos esse volo.* Nec segniter hic C. Norbanus Flaccus Proconsul suo officio usus, sed quemadmodum ipsi a Cæsare demandatum, ita Sardianorum Magistratibus rescripsit, *iubere se neminem Iudæorum prohiberi, secundum patrium morem collectas pecunias Hierosolymam mittere.* Eadem erat sententia Iulii Antonii proconsulis, ex iussu Cæsaris decernentis, concedi Iudæis, *primitias pietatis*

ergo conferre deportandas absque impedimento ad templum DEI maximi.

- 46 Quod iam stante Hierosolymitano templo persoluebatur, id post excidium eius Patriarcha Iudæorum vniuersalis sibi vindicauit, & anniuersarium quendam canonem coronarii auri nomine a singulis Synagogis accepit, & exegit. Cur vero auri coronarii nomine? Quia, inquit Guido Panciroll. *Thes. var. Lect. l. 2. C. 80.* summo sacerdoti pro eius corona pendendi consuevit, similitudine scilicet alterius, quod Imperatori offerebatur, fictamen, vt hoc anniuersarium esset, & necessitate tribueretur. Iac. Gothofr. *ad L. ult. C. Theod. de Iud.* Exigebant hanc pensionem Archisynagogi, seu presbyteri Iudæorum, quos ipsi Apostolos vocabant, & qui singulis Synagogis Iudæorum præerant *L. 14. C. Theod. de Iudeis* Vnde & tributum hoc Apostolatus nomine tunc temporis veniebat.
- 49 De Iuda Patriarcha, refert Epiphanius, *de Hæresi E-bionit. 30.* quod Iosepho dederit τῆς ἀποστολῆς, ἐπικαρπία, Apostolatus exigendi curam seu functionem, eumque miserit, cum literis in Ciliciam. Quo cum accessisset, ab vnoquoque ex oppido decumas ac primitias a Prouincialibus Iudæis exegit, & hoc respectu, quia a prouinciis deportari solebat ad Patriarcham, *in l. cit. 14. Deportationis functio* appellatur.
- 50 Quamuis vero, vti supra dixi, sæpius hæc auri deportatio ab Imperatoribus prohibita fuerit, non tamen eo hætenus ventum erat, vt hic anniuersarius canon ærario publico Principum applicaretur, donec tandem Honorius Imperator in *l. 14. C. Theod. de Iud.* constitueret, hunc ipsum ad Imperatoris ærarium esse dirigendum, Patriarchæ autem nihil amplius mittendum. Cum enim occidentale Imperium ab orientali non dependeret, indignum visum fuit

fui Honorio permittere Patriarchæ orienti, in occidentali parte aurum quoddam coronarium exigere.

Non diu vero hæc prohibitio substitit, siquidem post 51
quinquennium Imperator, noua lege lata, priorem sustulit, hunc in modum: *Dudum iusseramus, vt ea, quæ Patriarchis a Iudæis istarum partium ex consuetudine præbebantur minime præberentur. Verum nunc amota prima iussione, secundum veterum Principum priuilegia, cunctos scire volumus, iudæis mittendi copiam a nostra clementia esse concessam.* Adscribit hanc mutationem Iacobus Gothofredus *ad cit. l. reconciliationi fraternæ, Arcadii & Honorii*, cum lege priori lata discordiæ quædam inter ipsos fuerint. 52

Expirauit vero tandem Patriarchatus Iudæorum, & 53
quidem ex *l. 17. C. de Iudæis iunct. l. ult. C. Theod. eod.* apparet, tempore Theod. & Valentin. iam Patriarchas defuisse, electosque tunc Primates in ipsis Synedriis, & plures per provincias constitutos fuisse. Diserte porro additur, eos successisse in iura Patriarchæ, & sic hunc anniuersarium canonem exegisse. Verum præuenit mature huic Primatum 54
libertati Theodosius iunior, atq; aurum coronarium fisco suo vindicauit, hac quidem forma, vt primates quidem adhuc exigèrent, sed periculo suo, & ita compellentibus Palatinis, seu officialibus comitum sacrarum largitionum, sacris largitionibus id inferrent.

Quæ cum ita sint, certum inde & liquidum redditur, hanc præstationem quidem auri coronarii speciem fuisse, sed multis modis diuersam ab illa, de qua supra c. 2. pluribus dictum. Nam 1) erat species tributi ordinarii, hinc anniuersarius canon dicebatur: at aurum coronarium Imperatoribus præstari solitum, etraordinarium erat. 2.) Illud statò tempore exsoluebatur; hoc vero emergente occasione publicæ lætitiae. 3) Illud ex pensione Patri-

archis præstari solita originem trahit: hoc vero ex triumphis Romanorum &c.

- 56 Sed hæc quidem olim obtinuisse constat. Quid vero hodie dicendum de Imperatoribus nostris, an adhuc idem ius exercere possint? Siquidem Dd. hic consulamus, id fere omnes vno ore fatentur. Refert, ex quodam Cameralium Spirensium scripto, *Limneus tom. 5. Iur. publ. in addit. ad lib. 3. c. 2. n. 48.* daß die Judenschafft schuldig und verpflichtet einem ieden angehenden Römischen Kayser/als ihrem einigen Ober- und Schutz-Herrn/ zu Ihrer Kayserl. und Königl. Kröhnung/auch folgendes Jährlich und ein jedes Jahr besonders / zu dem Heil. Weynachten/ von ieden Haupt der Juden/ Judinnen/ Jung und alt/ niemand davon ausgenommen/ einen Gold-Gülden Krohn-Steuer und respective Opffer-Pfennig zu geben. Conf. *Id. ad c. 9. §. 2. A.B. obs. 4. Dn. Moltz de repræs. Maiest. Imper. P. 2. c. 15. §. 2. n. 8. Dn. Strauß. Disp. de Capitatione c. 5. §. 4.* Fundamentum huius sententiæ facile deduci potest ex summo iure, quod Imperatori in Iudæos asseritur. Sic enim in confirmatione Priuilegiorum Iudaicorum a Maximiliano II. ao 1566. facta, Imp. dicitur, der Juden rechter einiger Herr/ und Beschirmer auff Erden/ it. Obrister Herr und Richter / dem die Gemeine Judischheit ohne Mittel zugehörig. it. Gemeiner Judischheit im Reich oberste Obrigkeit *Limn. ad A.B. cit. l.* Additur ibidem, Sigismundundum Imperatorem in commissis dedisse Seinshemio, alle und iegliche Judischheit in dem Reich/in Teutschen und Welschen Landen wohnhafft/zu besenden/ und mit Dero/ von Kayserl. Maj. wegen und an ihre statt umb ein Jährlich oder Monachtl. Wochlich und täglich Geld zuübersommen für das deme dieselbige Judischheit Ihrer Maj. und dem Reich in Dero Königliche Cammer Jährlich pflichtig und schuldig zugeben ist &c. es sey von des Dritten Pfennigs des Zehenden/ der halben Juden Steuer/ und des Güldnen Opffer-Pfenniges wegen &c.

Equi-

Equidem Marquardus de Sufannis *tr. de Iudæis c.6. part.1.* 58
valde Iudæis fauet, & fere eos a solutione tributorum absoluit, ex eo fundamento, quod Pontifex *in c. sicut 9. X. de Iudæis* prohibeat, a Iudæis seruitia exigere coacta, addens quasdam limitationes, quæ tamen re ipsa fallunt. Sed vero male concludit a prohibitione seruitiorum, coactorum, ad prohibitionem tributi; id enim solummodo Pontifex intendit, ne onerentur iniustis seruitiis, non quod se subducere possint præstationibus ordinariis, vel extraordinariis; Vnde dicitur: *in R.I. de ao. 1542. §. item die Juden.* Daß eine Juden-Person/ sie sey jung oder Alt zu Anfang der Türcken-Hülff einen Gulden legen/ und die Reichen in solchen Anschlag denen Armen zu Hülff se kommen sollen.

Cæterum in allegatis locis separatim facta est mentio, 59
der Krohnen-Steuer und des Guldnen Opffer-Pfenniges/ ubi dubitari potest, an hoc ipso vnum idemque tributi genus indigitetur, an vero sint separatæ præstationes? Posterius asserere conatur, Dn. Strauß *d. disp. cit. l.* & Dn. Multz. *cit. l.* Prius vero Wesembec. Consiliar. quondam Brand. intimus, *in Cynosura Liturg. de Subsid. necess. publ. ferend. concl. 7. p. iii.* & quidem huius sententia magis ad mores pristinos accedit. Nam ceu ex supra dictis apparet, aurum Iudaicum, anniuersarius canon, & aurum coronarium erant Synonyma & binæ illæ Drachmæ, templo Hierosolymitano olim præstari solitæ, erant die Guldene Opffer-Pfennige/ ab hoc vero sine dubio talis consuetudo postea deduci cæpit.

Illud vero hic non immerito quæritur: vtrum Impera- 60
tori adhuc hodie hocius competat collectas has a Iudæis, in territoriis Principum imperii degentibus, exigendi? Limneus *ad A. B. cit. l.* hoc indubitanter affirmat, inquiens: *Statuum consensum ad contributionem Iudæis imponendam non diffiteor: sed factum id fuisse in contributionibus Imperii per-*

pendendum est; Inde vero inferri non potest, Imperatorē in aliis negotiis citra consensum statuum Iudæos collectare hodie, aut consuetum aurum coronarium die Krohn-Steuer und das Opfer-Geld/ ab illis exigere, haud posse. Ipse tamen Dn. Multzius strenuus alias Iurium Imperatori competentium assertor *cit. l.* ingenue fatetur, vulgo ita persuasum esse, inter Iudæos tamen Oetingenses & alios, nisi quod Francofurtenses nouiter coronato Imperatori præstant, de eo nihil constare, sed solere ab ipsis Dominis suis collectari; & tandem concludit: hæc tamen omnia iuxta mores hodiernos esse æstimanda, vt adeo non improbabiler concludi possit, hodie idem ius competere statibus Imperii in Iudæos in territoriis eorum degentes, quod Imperator sibi vindicat.

61 Sicuti vero facilius hæc coronarii a Iudæis conferendi auri præstatio Imperatori in terris suis conceditur, ita forsan non incommode, imo etiam ex rei veritate dici posset, si casus contingere, vt quidam ex Statibus Imperii ad regale Diadema eueheretur, Iudæos imprimis ad hanc collationem obligari: Cum iura Imperatori in imperio competentia, Principes in suo territorio recte exerceant, & insuper Iudæi commodis Reip. & tutela Principis gaudent, vt adeo iniquissimum fuerit huic oneri se subtrahere, quod potius sponte in grati animi signū subire deberent. Quantitatis vero determinatio in arbitrio noui Regis erit. De consuetudine Hamburgensi constat, quod quoties consul nouus eligitur, vniuersa Iudæorum turba huic offerre teneatur mille thaleros in specie vt vocant. Quid ni ergo & Principi imperii ad regale solium euecto.

62 Eo ipso vero non excluduntur reliqui subditi ab hac collatione, si inauguratio noui Regis immineat. Nam cum utilitas publica hanc coronationem desideret, & vero subditi publicis vtilitatibus & necessitatibus subuenire teneantur

tur concurrit hic utique fundamentum collectarum extraordinariarum, maxime cum istiusmodi casus plane sit insolitus & ad splendorem totius Principatus omniumque territoriorum nouo Regi subiectorum vergat, cuius eminentiæ augendæ gratia merito deuotionis suæ tessera conferunt probi subditi, adeo ut non mere voluntaria talis præstatio haberi possit, sed simul ut necessaria considerari debeat.

Conspirant varii variarum gentium mores. De Regno 63
Daniæ constat, quod subditi ad coronationem noui Regis soluere, & contribuere teneantur die *Krohn-Steuer*; quod idem de regno Sueciæ nobis relatum est, ut aliorum regnorum constitutiones hic non tangam. Propius huc 64

spectare videtur *extraordinaria collatio ad felicissimam regalis Numinis* (Imperatoris Romani) *expeditionem*, ut dicitur 2. F. 56.

vulgo *der Römer Zug* / ubi Imperatores olim, ad consequendam consecrationem Pontificis Romani, magno comitatu Statuum Imperii Romam proficiscebantur. Quæ solennitas inaugurationis repetenda a Carolo M. qui, etsi non animo coronam imperialem suscipiendi, cum iusto tamen exercitu expeditionem versus Romam suscepit, & coronam a Pontifice S. P. Q. R. acceptauerat. Et sic a posteris hæc expeditio Romana continuata est. Dn. Schilter

ad ius Feud. All. C. 8. §. 1. Erant vero Status Imperii obstri- 65

cti, certo comitatu ipsis imposito Imperatorem comitari, quod Reinhard. p. 3. *differ. Iur. Ciu. & Saxon. c. 24. 8.* his delineat verbis: nach dem Gebrauch des Heil. Römischen Reichs muß der Römische Zug auff 20000. zu Fuß und 4000 zu Ross sechs Monath angeschlagen / und einen jeden Stande des Reichs nach Gelegenheit seiner Güter eine Anzahl wie viel er zu Ross und Fuß daran schicken / oder für jeden zu Ross zwölff und zu Fuß vier Floren an Gelde erlegen und bezahlen müssen / auferleget. In veteri iure Allemannico feudali plenior dispositio de hac

expeditione occurrit C. 7. & 8. vbi inter alia necessitas comitandi regem electum ita describitur: Wenn aber die Tütschen ein König erwehlend / und der zu Rome nach der Wiehe fehrt / die Fürsten / die ihn zu König erkohren hant / sind alle schuldig mit ihm zu fahrende 2e. Und wellend Sie blieben (h.e. si domi manere maluerint) so lösend die Herfahrt mit dem zehenden Pfund / was es ein Jahr giltet / und weders der Man will das mag er thun. Die Herfahrt gen Rome soll der König gebieten über ein Jahr sechs Wochen und drige Tage. Und die Herfahrt hat dem Tütschen Ende / so der König gewiehet wird / und
 66 für besser mag er sie mit Rechte nicht gezwingen. Reuera ergo hæc præstatio necessaria fuit, & non impedit, quo minus die Reichs-Kronen-Steur dici possit, cum ad coronationis actum directa esset. Hinc etiam Merckelbach. *consil. 1. relato in fasciculo Consult. ad mater. contrib.* De Ottone IV hæc refert. Solcher gestalt ist beyzeiten Ottonis des Bierdten umb das Jahr / 1208 / wie Ihre Majest. coronationis causa nach Rom ziehen wollen / auff dem zu Augspurg gehaltenen Reichs-Tag beschlossen worden / welche Fürsten und Stände persöhnlich cum suo comitatu seu ministerio ziehen / und daß die übrigen Fürsten und Prälaten so im Lande bleiben 22000 Gulden an Gelde erlegen sollen.

67 Verum postea hæ expeditiones Romanæ ex rationibus prægnantibus intermissæ sunt & vltimus hætenus, qui expeditionem hanc suscepit, fuit Carolus V. & quamvis successores spem quidem fecerint in capitulationibus, coronam Romæ se suscepturos, restamen eo vsque dilata fuit, vt etiam in Leopoldina Capitulatione ista clausula penitus omitti cœpta. Remansit tamen modus contribuendi nach dem Anschlag der Römer Monath quoties necessitas extraordinariam collectam Imperii desiderat. vid. Dn. Stryk. *Ex. I. Feud. c. 9. qu. 20.* vel militem Imperii aduersus hostem mittendum, vbi dicere solent Welcher Stand sein Reich

Reichs contingent an Bold nicht schicket / der ist schuldig Röm-
 mer Monath zugeben. Solet hoc etiam vocari die König- 68
 steur ideo quia intuitu feudi regalis exsoluitur Andr. Kni-
 chen. *de sublimi & regio territ. iure C. 3. n. 376.* quod ideo no-
 tandum, ne temere confundatur mit der Krohn-Steuer!
 Dicit etiam solet Hostenditiæ vulgo Osten-Dienst h. e. sol-
 vendo contributiones Imperii Myl. ab Ehrenb. *de princ. &*
Stat. Imp. C. 98. §. 6. vox *osten* enim hostem denotat. E. qui
 actum non præstabant die Osten-Dienst seu servitia milita-
 ria, eius nomine præstabant certam collectam Klock. *de*
contrib. C. 1. n. 269. Ipsa vero citatio ad militiam vocatur.
 Heeribannum der Heers-Bann Myl. *cit. l. §. 2. & 3.*

Præfens autem huius rei exemplum præbet solennis 69
 illa Inauguratio & coronatio serenissimi ac potentissimi
 Principis ac Domini Dni FRIDERICI, Regis Boruf-
 forum, Domini nostri longe clementissimi, qui quidem an-
 tea Borusiam independentem seu pleno souuarenitatis iure
 sub titulo Ducis tenuit, iam vero d. XIX. Ian. anni curren-
 tis Ducatum hunc in regnum commutauit, sibi que felicif-
 simis auspiciis regale Diadema imposuit. Quo illustrior ve-
 ro inauguratio hæc existit, dum sic Regia Maiestas poten-
 tissimæ domui Brandenburgicæ per Augustissimum
 hunc Regem primitus acquisita: eo magis imago anti-
 quorum temporum nos in admirationem rapit.

Nam constat ex Historiis primum illum ex gente Zol- 70
 lerana Electoratus Brandenburgici sceptrum capeffentem
 FRIDERICVM sub ipso Electoratus auspicio liberali-
 tate SIGISMUNDI Imperatoris, tanquam omen
 quoddam futuræ dignitatis Regiæ in hanc stirpem aliquan-
 do deriuandæ, omnis auri coronarii per totum Imperium,
 Romano-Germanicum, quod tunc temporis pendere solebat
 Impe-

Imperatoribus, compotem factum fuisse, ut gratum Imperator ipsi testaretur animum, quod singulari prudentia Friderici ad Imperiale solium promotus fuerit. Referam hoc verbis Ioannis Wolfgangii Rentzii in *descriptione domus Brandenburgicae* pag. m. 354. Welche glückliche Verrichtung der neue Kayser Sigmund mit einer sonderbahren Gnade belohnet/ indem Er den Burg-Graffen Anno 1411. Einen Gebots-Brieff an alle und jede des Reichs Städte in Schwaben Francken/ Baiern/ Elßaß/ an Rhein und in Wetterau/ oder wo die in Heil. Reich gelegen/ dahin ertheilet/ daß sie die gewöhnliche Stadt- und Juden-Steuer Güldne Opfer-Pfennig und dazu alle Gefälle Renten und Nutzen/ wie die genandt seynd/ an Burggraffen Friederichen zahlen sollen. Res sane non fine omine fuit, sed præsagii instar, cum hic FRIDERICVS I. auri coronarii exactionem meruerit, alium FRIDERICVM, Tertium scilicet, qui perfectus est numerus, huius nominis Electorem, non aurum tantum, sed & ipsam coronam Regiam, ipsius Imperatoris & tot aliorum Regum potentissimorum applausu, meriturum esse.

- 71 Sicuti autem boni & prudentis Principis est, non imperare huius generis oblationes, quamuis ut mox dicam eas summo iure imperare possit Ziegl. *de Iur. Maiest. lib. 2. c. 3. §. 2.* ita bonorum ciuium est, gaudium ex Principis sui coronatione conceptum sua sponte testari, & obsequii symbolum coronato Principi offerre. Exemplum eius rei benignissima Augustissimi Regis nostri FRIDERICI in subditos propensio, & subditorum deuotissimus ille cultus, quo purpuram tanti Principis submissa munerum oblatione adorant, nobis exhibet, vbi Clementissimo nutu provocata ciuium pietas, prona mox fuit, ad offerendum insignis munus coronato Regi, quod auri coronarii nomine, non immerito insigniri potest, licet hoc nomen nondum receperit. Referam verba rescripti ad Regimen Ducatus

catus' Magdeburgici missi : Wir geben euch hiermit in Gnaden zuvernehmen/ was gestalt wir entschlossen seyn/ noch diese Woche / so Gott will/ von hier aufzubrechen/ nach unsern Souverainen Herkogthum Uns zu erheben / und Uns alsda zum Könige proclamiren und kröhnen zulassen. Ihr habet unsern dortigen Landt. Ständen davon Nachricht zugeben/ und zweiffeln wir nicht/ daß dieselbe unsere exaltation gerne und mit Freuden annehmen werden / Gleichwie aber dieser actus, wie leichte zuerachten/ große Kosten erfordert/ so haben wir auch zuermeldten Unsern Ständen/ das gnädigste Vertrauen/ Sie werden bey so einer illustren Occasion, und da eine solche Bürde mit Vollkommener Appobation und Zustimmung Ihr Kays. Majest. und Verschiedener anderer Königen und Puissancen in Europa, in Unser Hauß gebracht wird/ zu übertragung der dabey anzunehmenden spesen, mit einem freywilligen und erflechten adiuto gerne an die Hand gehen/ allermassen ihr Sie den auch dazu bestens zu disponiren/ und wie Sie sich des halb/ erklären werden/ unterthänigst zu berichten/

Cæterum si abstrahamus ab eiusmodi spontanea oblatione, non dubito, quin etiam recte talis auri coronarii præstatio subditis iniungi possit, ceu supra n. 62. iam ostensum, si scilicet subditi sponte hanc ipsam offerre recusent. Equidem *Cap. 1.* audiuius, oblatum hoc aurum coronarium antiquitus etiam fuisse spontaneo motu a Decurionibus, ob primitias regni: Sed aliud est gratulationis ergo offerre coronarium aurum Regi vel Imperatori ob regni & Imperii primitias: & aurum hoc coronarium præstare intuitu coronationis Regiæ, quæ cum ingentes impensas requirat, & simul propter ipsos subdites fiat, merito intuitu huius præstatio auri coronarii necessitatem aliquam habet.

Sicuti vero *cap. 2.* euicimus, ad collationem auri coronarii voluntarium omnium consensum requiri, nec maiora vota dissentientibus præiudicare, ita ultimo hic quæritur

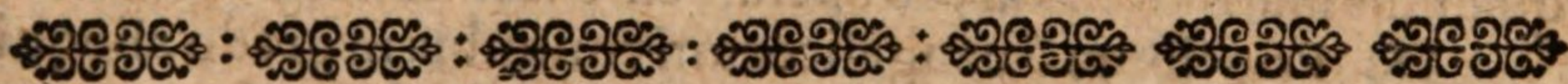
an in hoc casu, si Rex per modum subsidii alicuius charitati-
 vi einer freywilligen Krohn-Steuer hoc aurum coronariū
 intimauerit, maiora Statuum prouincialium vota sufficiant,
 an vero eodem modo, quo in voluntaria, omnes vnanimi-
 73 ter consentire debeant? Primo enim illud obstare videtur,
 quod vocari & esse non possit, eine freywillige Krohn-
 Steuer / si non omnes consentiant, præprimis in hoc casu
 vbi omnes, vt singuli, interesse prætendunt, & sic quod o-
 mnes tangit, ab omnib9 approbari debere videatur, Ant. Pe-
 regrin. vol. 2. Consil. 57. n. 15. Hartmann. Pistor. quest. Iurid.
 74 37. lib. 1. n. 11. Quo iure vero consentientes prætendere po-
 terunt, vt dissidentes se conforment ad plurimorum pla-
 cita, cum sint illi inter se pares, par in parem autem non ha-
 75 beat imperium? Verum hæ rationes tanti roboris non sunt,
 vt in sententiam illam animum trahere possint. Imponi-
 tur enim hoc aurum coronarium propter bonum publi-
 cum, at in deliberationibus commune bonum respicien-
 76 tibus minor pars se conformare debet votis maioris partis.
 Hæc enim semper est conditio in vniuersalibus, vt maioris
 partis valeant sententiæ, & reliqui illis accedant. Ziegl. de Iur.
 77 Maiest. l. 2. C. 3. §. 14. Quod si enim in publicis eiusmodi nego-
 tiis maiora vota non valere dixeris, non erit ratio expedi-
 endorum negotiorum, quod tamen publica vtilitas vbique
 efflagitat, cum a fine Reip. media sint determinanda, ad dis-
 sentiendum enim proni sunt animi hominum, vt igitur e-
 xitus in negotiis reperiatur, ad hoc medium necessario est
 78 deueniendum Grot. de I. B. & P. lib. 2. c. 5. n. 17. Cum vero
 ex fine porro diiudicentur actiones morales, & vero au-
 rum coronarium præstetur ob vtilitatem publicā, hæc au-
 tem non fit singulorum, sed respiciat omnes vt vniuersos,
 licet secundario & per consequentiam singulos ipsa contri-
 bu-

butio tangat; hinc min9 recte applicatur hic regula vulgata, quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari Klock. *de contribut. Cap. 6. n. 114.* Ziegl. *de Iur. Mai. lib. 2. C. 3. §. 18.* Re- 72
gulæ ergo iustitiæ non prohibent, quo minus dissentientes secundum vota maiora possint ad præstandum aurum coronarium adigi, iustum enim æquumque est, vt, qui ex civium numero in obsequio gloriam non quærunt, aliorum, maiori, veneratione Regis sui sceptrâ adorantium, exemplo, ad eundem cultum adducantur.

Et hæc sunt, quæ de illustri hac materia, data nobis tam e- 73
gregia occasione, spatio licet exiguo nobis relicto, in chartam coniicere libuit. Quod superest, rogo Lectorem beneuolum, vt si non omnia sat accurate delineata, vel in quibusdam erratum esse, animaduertat, illa, quæ deesse videbantur, supplicat, ac omnia in meliorem partem interprete-
tur. Deus vero nouam hanc coronam Borussicam perpetua salute beet, & in augmentum gloriæ diuinæ, Ecclesiæ, ac Reip. vergere finat

FELICITER.

Mantissa.

I.

Coronæ Regiæ impositionem Prophetici aut Sacri ordinis munus esse, ex Scriptura S. non probabitur, multo minus eandem aut Sauli aut Dauidi a Samuele impositam esse, vlllo indicio doceri potest, sola enim vnctio ab hoc expedita.

II.

Actum coronationis e contrario a Proceribus populi expeditum fuisse, aliquot exemplis comprobatur sacra pagina.

III. Principem illum, qui neminem in his terris agnoscit superiorem, sibi ipsi coronam imponere posse, certi sumus; imo & hoc moris Gentium fuisse, aliquot Scripturæ loca ostendunt.

IV. A Rege Reginam coronari posse, nulla iuris ratio vetat: imo hoc ius exercuisse quondam Reges, iterum ex Sacris literis edocemur.

V. Regium Diadema Electori collatum, etiam in collegio electorali præcedentiam tribuere, ex Legibus Imperii fundamentalibus constat.

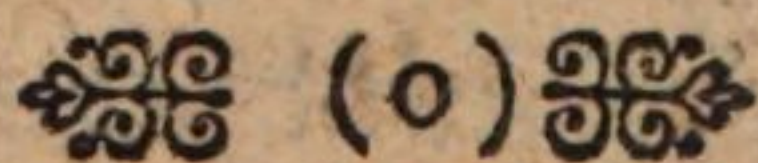
VI. Ius creandi Episcopos Imperatori in Germania quondam sine controuersia competiit, in quo iure a Pontifice iniquè turbatus, imo bellis intestinis, contra ipsum excitatis, fere deiectus, donec tandem Germaniæ concordatis remedium aliquod inuentum, quo Imperatori & Pontifici consuleretur, quibus tamen concordatis cum ipse Pontifex non steterit, nec Imperatorem amplius obligari, existimo.

VII. Maiori ergo iure Principes Euangelici, quos concordata hæc non stringunt, potestatem pro lubitu constituendi Episcopos sibi vindicant, & omnia iura episcopalia his conferunt.

VIII. In causis Ecclesiasticis a Principibus Imperii, siue in tribunalibus siue consistoriis decisis, nulla admittenda est appellatio ad Cæsarem, & hoc ne quidem in matrimonialibus, quamuis matrimonium pro Sacramento nos non habeamus.

IX. Principum Euangelicorum connubia in gradu aliquo prohibito contrahenda, dispensationi non subsunt, cum nemo sit qui hic dispensare valeat: & Principes ipsos hic dispensare circa sua connubia, minus caute asseratur. Declarationem vero exigunt merito a diuinarum humanarumque Legum peritis, an iuri diuino morali hoc, quod intendunt, matrimonium refragetur.

X. Præscriptionem bonorum domanialium a subditis Principi suo opponi posse, non censeo.

Stryk, Johann Samuel,

Diss. iur. de auro coronario, von der Krohnen-Steuer

Hala Magdeburgica 1701

4 Diss. 3569,16

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10968619-1

VD18 15170128-001